PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК V ЛЮТИЙ — FEBRUARY, 1964 ЧИСЛО 2

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК V
Ч. 2

ЛЮТИЙ, 1964
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Гороховичь, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

FEBRUARY, 1964 VOL. V
Monthly Publication No. 2

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці — народній стрій Лесі Українки. Моделює Наталка Івасюк в Едмонтоні.

В ЦІМ ЧИСЛІ

Марта Калитовська — Друзям 1
В ареолі героїзму і посвяти 1
Ірина Шах — Ольга Басараб (спомин) 2
В. Весна — Осені 4
Тоня Гороховичь — Батьки як безпосередні виховники 5
Олег А. Ніньовський — Лілея 7
Самоцвіти рідної мови 8
Валентина Ткаченко — Пароплав біля Канева 8
Іванна Блажкевич — Юзілей О. Кобилянської 9
Лист Л. Українки до О. Кобилянської 10
Наталя Войновська — Дві сестри 11
Л. Міщенко — Сіверяне 12
O. Ewach — Chronology of Ukrainian History in Canada 15
Iryna Pelenska — The Conference of W. F. U. W. O. in Europe 16
Percival Cundy — Marko Vovchok 17
А. Коссовська — Успіх молодої балерини 19
Г. Костоправ — Вечір 19
В. Завадська — Проба наших сил 20
„Кан. Сцена" — Джін Касельман 21
Відділ для дітей 22
З академії Л. Українки 23
Звіт пров. з'їзду в Торонто 25
Звіт пров. з'їзду у Вінніпегу 26
Громадська і родинна хроніка 27
Річні звіти відділів 29
Ольга Семчук — Народня вишивка 31
Для наших господинь 32
Кампанія тривалого фонду 33

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані Марія Тимофійчук, Норт Бетлфорд — 4
Пан В. Перепелюк, Флин Флон — 3
Пані Марія Новак, Ст. Кетеринс, Онт. — 1
Пані Павліна Чорній, Гронлид, Саск. — 1
Пані Е. Коваль, Келгарі — 1
Пані М. Деманюк, С. Бирнабі, Б. К. — 1
Пані В. Білик, Норт Бетлфорд — 1
Пані Е. Буряник, Джесмин, Саск. — 1
Пані Д. Керчак, Едмонтон — 1
Пані Н. Л. Когуська, Вінніпег — 1

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Пані Т. Бевш, Торонто — переслала пожертву на невянучий вінок свого мужа, бл. п. В. Бевша $15.00
Відділ ім. О. Басарабової, Келгарі, Алта. — переслала Е. Коваль — 8.00
Відділ ім. Княгині Ольги, Лондон, Онт. — із збірки на святі в честь О. Кобилянської, пані Степанюк переслала — 8.00
Відділ ім. Лесі Українки, Брентфорд, Онт. — 5.00
Пані Л. П. Процишин, Йорктон, Саск. — 5.00
Панна Дорсфій — Оттава, Онт. — з нагоди закінчення студій на університеті — 5.00
Пані М. Мазуркевич, Едмонтон — 3.00
Пані Василина Котик — Форт Френсис, Онт. — 3.00
Відділ ім. Л. Українки, Мензі, Ман. з нагоди свята Л. Українки — 2.00
Пані Марія Гонсов, Монтреал — 2.00
Пані Евдокія Буряник, Джесмин, Саск. — 2.00
Пані Марія Іванець, Брентфорд — 2.00
Добр. А. Герус — Форт Вілліям — 1.50
Пані Марія Корній, Виндзор — 1.50
Пані Марія Гомонко, Монтреал — 1.50
Пані Марія Білоус, Давфин — 1.50
Пані Анастасія Самець, Окер Ривер, Ман. — 1.50
Пані Е. Залещук, Саскатун — 1.50
Пані П. Біган, Реджайна — 1.50
Пані Л. Охітва, Едмонтон — 1.50
Пані Л. Стефанюк, Нюбрук, Алта. — 1.50
Пані Е. Сороко, Саскатун — 1.50
Пані В. Турченюк, Монтреал — 1.50
Пані С. Сиротюк, Ніягара Фалс — 1.50
Пані Н. Грицина, Монтреал — 1.00
Пані Ніна Пеленська, Монтреал — 1.00
Пані Марія Скорохід, Торонто — 1.00
Пані П. Матвійчук, Декер, Ман. — 1.00
Пані Марта Лахман, Едмонтон — 1.00
Пані К. Савіцька, Монтреал — .50
Пані Ніна Вірстюк, Едмонтон — .50
Пані Т. Яськів, Монтреал — .50
Пані Марія Колтик, Вінніпег — .50
Пані Т. Клим, Едмонтон — .50

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК V ЛЮТИЙ, 1964 Ч. 2

В авреолі героїзму і посвяти

На сценах наших заль пролунають знов цього року в місяці лютім жалібні академії. Почуємо доповіді про життєві дороги і чин тих жінок героїнь, що на жертвенник в боротьбі за волю свого народу зложили своє життя; промайнуть події на землях України, яких багато з нас були свідками, спалахнуть образами яскравих спогадів і зогріють рідним теплом далеко від рідних нив; постануть вони перед молодшим поколінням як величній міт сповнений ідеалу і святого покликання...

Суворі буревійні лютневі дні, скуті морозами, загорнені в білу намітку зими з палючими північними вітрами. Вони як символ жалоби, як доля тих, що ступали по гострих тернах, що йшли далекими дорогами серед стужі ворожих очей, що зазнали тюремних катувань, що так безстрашно і мужньо умирали на очах ворога.

Як в калейдоскопі, крізь події десятиліть проходять вони. Історія поклала печать доби на їх обличчях. В їх очах відбився безмежний біль, подібний до закам'янілої землі, в зіницях палає великий гнів, на устах у них незміряний жаль і застигла погорда до ворога, окупанта їх батьківщини.

Скільки їх проходило тернистими плаями на землях України? А скільки їх проходить там сьогодні? Не питайте! Хтось колись вимовив слово: легіон!

Дайте нам тих, що в останніх пяти десятках років творили зриви і йшли на героїчні подвиги. Вони надхненні святим вогнем віри в перемогу, віри в достойність жінки і матері вільної і державної нації. Це наші Жанни Д'Арк: Віра Бабенко, Світляна Харченківна, Христя Сушко, Н. Шевченко, А. Яцентюківна, Ольга Басараб, Харитя Кононенко, Ганна Рощинська, Олена Теліга, Людмила Старицька-Черняхівська, її сестра Оксана Стешенко і сотки подібних їм.

Ніхто не счислить імен жінок героїнь в останній огненній бурі війни, що шаліла на землях України, коли два вороги — Москва і Берлін зводили свої порахунки і скільки їх, нескорених з гнівом у серці пішли в Українську Повстанчу Армію? Глибокі ліси прийняли їх в свої лона, покриваючи навіки таємницею їх імена. Нескорені чужинцев.-зайдові, вони поруч своїх братів виповіли нерівну боротьбу...

Хто зуміє почислити тих, що на далекій півночі Сибіру, в большевицьких невільничих таборах умирали з голоду, з надлюдської виснажливої праці, репресовані і вислані ворогом на повільну загибіль?

Хто забуде тих пять сот жінок вязнів в Кенгірі, що 1956 року вийшли масово заманіфестувати свій гнів, щоб героїчною формою виявити бунт проти насильства і всі вони заплатили своїм життям; в останній хвилині глянули з погордою ворогові у вічі і полягли як покоси під большевицькими танками.

Хай веде нас і цьогорічне Свято Героїнь стежками, шляхами, дорогами битими; хай відтворює знов і знов образи великої драми, що так часто повторюється на землях України. Там ми поглянемо в обличчя, в очі тих, що умирали за велику ідею. І хіба ж не огорне нас глибока жалоба по втрачених і замучених друзях, передчасно скошених з життя? І коли огорне, то не для того, щоб в час піднесеного зворушення змахнути пекучу сльозу.

Ні, хай згадка ця вогнем пече нам душу, хай палить гнівом наше серце за кривди цілої нашої нації. Не досить пригадати світлі постаті наших героїнь: стати нам треба одностайно плече в плече одні з одними під одним іменем українки громадянки і щоб в нас не було більше поділу, щоб нас всіх у вільному світі єднала велика ідея та щоб в нас було доволі снаги верстати дальші дороги до волі нашому народові, далі прямувати спільними силами до світлої мети.

Марта Калитовська

Друзям

Ні, ніколи мені не забути
ваших поглядів — теплих, ясних;
в моїм серці неначе закутий
талісман запашної весни.

Ні, ніколи мені не забути
тиск долонь, мов утятий мечем,
і неважні слова, мов забуті,
чи заглушені в серці плачем.

Ірина Шах

Ольга Басараб (спомин)

(1890—1924)

В лютім ц. р. минає 40 літ від страшної події, що стрясла своєю трагедією серця цілого українського населення міста Львова. Була це мученича смерть сл. п. **Ольги Басараб** у польській поліційній в'язниці у Львові.

Про життя й діяльність сл. п. Ольги Басараб багато вже написано, на сходинах українського жіноцтва обговорювано, а також і передискутовано політичними партіями і організаціями за ці довгі роки, після її смерти. Навіть у польському соймі, в англійському парламенті і на міжнародних жіночих конгресах голос протесту піднесено.

Тому не маю наміру повторювати тут цього, що при різних нагодах вже було написано, а ограничуся до особистого спомину про цю трагічну подію з лютого 1924 р., так, як я її пережила.

Пізнала я Ольгу Басараб ще як гімназійна учениця, в часі першої світової війни, на еміграції, у Відні. Ольга Басараб, дружина австрійського резервового старшини (згинув на італійському фронті), працювала з рамени „Укр. Допомогового Комітету" у військових шпиталях, де опікувалась українськими раненими вояками. Деякий час перебувала вона у Відні і після 1-го листопада 1918 р. В часі польсько-української війни 1918—1919 рр., повнила вона службу при новоствореній консулярній станиці ЗУНР, виконуючи обов'язки в канцелярії консуляту та спрямовувала повертаючих, з італійського фронту українських вояків (бувшої австрійської армії), до новоствореної Української Галицької Армії.

По її повороті в 1923 р. до Львова стрінулися ми при співпраці у Головнім Виділі Союзу Українок у Львові. Бл. п. Ольга, з Левицьких, Басараб була скарбничкою Централі Т-ва С. У., а я одною з членок Гол. Виділу. Була це незвичайна особа — ця наша, тоді 34-літня скарбничка — Ольга Басараб. Скромна поставою, рішуча в мові, річева в виміні думок, скупа на слова, тверда в розрахунках, спокійна у праці і ввічлива в товариській поведінці, зате безоглядна супроти не ділових дискусій. Її очі, що гляділи крізь окуляри, проникали кожного співрозмовця до глибини душі і змушували до належного для її особи респекту. Говорила вона притишеним голосом, а коли говорила, всі слухали її виводів чи завваг з затаєним майже віддихом.

Головний Виділ „Союзу Українок" радів, що має між собою таку авторитетну людину і гордився нею. А був тоді Союз Українок у розбудові. На руїнах, в наслідок програної в 1918—1919 рр. польсько-української війни, розбудовував „С. У." серед найтяжчих обставин нову сітку організаційного життя в Краю, засновував власні філії і кружки або творив самостійні жіночі гуртки при читальнях „Просвіти" по селах. До цього треба було організаційного хисту і досвіду. І, якраз, скарбничка — Ольга Басараб, хоч була за фахом банкова урядничка, відзначалась особливим організаційним хистом.

Але не довго тішився Головний Виділ Союзу Українок своєю так визначною співробітницею. Дня 9 лютого 1924 р. ненадійно перевела львівська польська політична поліція в Ольги Басараб, в її приватному помешканні при вул. Висп'янського ч. 34 ревізію і знайшла в неї, за образом, заховані документи Української Військової Організації (УВО), до якої, як опісля виявилось Ольга Басараб належала і на терен. м. Львова потаємно діяла. По переведеній ревізії її поліція арештувала і відставила для переслухання до поліційних арештів при вул. Яховича; там замкнено її в окремій, ярким світлом, вдень і вночі, освітленій келії ч. 7. Переслухували її вдень і вночі через 4 дні, від 9 до 12 лютого, а провадив слідство поліційний комісар Кайдан, відомий на львівськім терені як лямбросівський тип садиста. Хотів він конче довідатися від ув'язненої О. Басараб, від кого вона одержала тайні документи УВО. Але Ольга Басараб мовчала як закаменіла. (Матеріяли ці, як тепер уже знаємо, одержала О. Басараб до перехования від краєвого референта УВО — О. Думина, якого вона не хотіла зрадити і мовчала. Про це пише В. Мартинець в книжці „Українське підпілля", 1949 р., стор. 72).

Враз з Ольгою Басараб поліція арештувала і її співльокаторку і подругу п. С. С., яка просиділа довгі місяці в тюрмі без жодних доказів вини. (Проживає п. С. С. в Америці і працює суспільно, як і за молодих літ).

Вістка про арештування Ольги Басараб рознеслась з уст до уст, неначе блискавичною пош-

тою. Але вістка ця нікого поважно не стривожила, бо тоді, — за тодішньої польської політичної дійсности — було це на деннім порядку. Польська поліція щоденно замикала когось з українц.в, і то від відомого 1921 р. (Після атентату на маршалка Й. Пілсудського, що його виконав член УВО, бувший четар УГА Степан Федак). Отже, в'язниці були переповнені українськими політичними в'язнями, головно українською студентською молоддю з українського тайного університету. Українське зорганізоване жіноцтво виявило в цьому тяжкому часі велику активність — опікуючись політичними в'язнями. Вони достарчали їм харчі, білля, переводили тайні збірки для політичних в'язнів та працювали як канцеляр.йні сили в „Правній пораді", де українські адвокати приготовляли оборону арештованих.

Брат ув'язненої Ольги Басараб, проф. Северин Левицький (відомий провідник, забороненого тоді владою „Пласту"), старався про дозвіл побачитись з ув'язненою сестрою, але поліція дозволу не дала, теж не дозволила побачитись правному оборонцеві д-ру Ол. Марітчакові. Що діялося з Ольгою Басараб, ніхто не знав і це зачало тривожити її родину і нас в Союзі Українок.

Дня 15 лютого 1924 р. подали польські „бруков." щоденники „Кур'єр Львовські" і „Дзєннік Людови", у своїх поліційних хроніках вістку, що у в'язниці при вул: Яховіча, попов нила самогубство в келії якась жінка — прізвище Юлія Баравська, і що тіло деліквентки похоронено за кошти „фонду бідних" м. Львова, тобто у спільному гробі на Янівському цвинтарі. Львівське українське громадянство, що вже вміло в нюансах „читати" офіційні інформації польської політичної поліції, занепокоїлось такою нотаткою. Родина й оборонець Ольги Басараб домагалися від дирекції поліції вістки чи ув'язнена живе і чому не можна з нею бачитися. В кінці, дня 18 лютого, повідомила дирекція поліції родину, що тюремна сторожа знайшла рано дня 13 лютого, у в'язничній келії повішену на ґратах вікна Ольгу Басараб, та що її вже похоронено на Янівському цвинтарі, а „за хронікарську нотатку в часописах з дня 15 лютого, дирекція поліції, не відповідає".

Важкий смуток огорнув серця українського громадянства, яке закипіло обуренням і гнівом. Український політичний світ заворушився, Союз Українок скликав жалібне засідання членів виділу, на якому проголошено Ольгу Басараб національною героїнею й заряджено одномісячну жалобу. В цілому краю відкликано карнавалові забави. Рівночасно рішено домагатись ексгумації тіла Покійної, щоб поховати її тлінні останки пристійно і по-християнськи у власнім гробі. Головний Виділ С. У. поручив тод. мені зайнятися переведенням, цих з похо ронами зв'язаних, справ, закупити вінок від Союзу Українок з відповідним написом на си ньо-жовтій ленті та попросити парохію св. Юра, щоб перевела похорон, а також запросити інші товариства до участи на похороні. Рівночасно віддав мені Головний Вид.л „спадщину" по сл. п. Скарбниці, тобто поручив мені провадити касу централі Т-ва та рахункові книги діловодства.

Родина і правна оборона поставили в прокуратурі, при окружнім суді, домагання розслідити судово справу загадочної смерти Ольги Басараб, бо як виявилось, то тіло Покійної, подібне як якоїсь „невідомої" волокитниці видане було поліц.єю до інституту судової медицини для научних розслідів у Львівському університеті. Показалося, що обдукцію тіла перевів б. проф. д-р мед. Сємірадзкі, при співучасти свого асистента і студентів. Ствердив він, що на тіл. Покійної було кілька важких ран від побоїв, внаслідок яких депатка померла. Отже, не самогубством вона закінчила життя, як твердила поліція, а померла від побоїв!.. Що більше, протокол проф. д-ра Сємірадзкого виказав, що тіло Ольги Басараб було вкрите синьо-червоними пругами та фіолетними міхурами, які набігли від побоїв пасами з залізною спряжкою. М.хурі ці, проф. велів вирізати, щоб їх студентам мед. продемонструвати, як питомий і рідкий приклад важкого побиття.

Описала це з обуренням одна студентка — полька, яка була при секції тіла Покійної, в польськім часописі „Трибуна Люду", закінчивши словами, що такий спосіб знущання над ув'язненою особою, не є гідним ні польського вільного народу, ні 20-го століття!

Так, отже, заплатила Ольга Басараб своїм життям серед страшних фізичних мук за свою приналежність до УВО та зложила своє життя в жертву за Україну!

Прокуратура зарядила ексгумацію тіла із спільного гробу і веліла перевести поновно обдукцію, і, то навіть в присутності двох лікарів-українців. Тоді поліція змушена була дати також і дозвіл на переложення тлінних останків Ольги Басараб до новозакупленої домовини, перенесення її до окремого персонального гробу та на відправлення церковного похорону

після українського католицького обряду. Застерегла, однак, що похорон не візьме маніфестаційного характеру та не буде ніяких надгробних промов над відкритою могилою. Отже, ексгумацію тіла було переведено урядово. Перевів міський лікар, т. зв. „фізик", в присутності двох українських лікарів — д-ра М. Панчишина і правдоподібно д-ра Ів. Курівця поновну обдукцію тіла і стверджено, що крім смуг на шкірі від побоїв, ран і порізаних міхурів, були ще й пальці рук покалічені, деякі нігті на пальцях повиривані і одна нога була в клубі викручена. Були це, отже, виразні докази насильної мученичої смерти Ольги Басараб у Львівській поліційній тюрмі.

Пригадую собі ще й нині докладно, як у цей зимовий сонячний день зібралася на Янівському цвинтарі, вже на дві години перед назначеним часом похорону, багатотисячна маса українського громадянства, старших і молоді чекала по всіх закутинах цвинтаря на похорон. На пів години перед похороном поліція обставила вхід до цвинтаря і кожного, хто входив, перевіряла та записувала. Опісля це мало наслідки, що після похорону записаних поліція кликала на переслухання, а проти деяких державних урядовців і проф. акад. гімназій, навіть дисциплінарні слідства. А коли приїхав на цвинтар о. декан Леонтій Куницький з дяком то тоді замкнено браму цілком і поліція нікого більше не впускала, бо, мовляв, цвинтар уже переповнений.

Похорон відбувся згідно з приписами обряду. А коли пралат о. Куницький заінтонував своїм високим теноровим голосом пісню „Вічная пам'ять", вона рознеслася по цілім цвинтарі могутньо лунаючи з тисячі грудей, сумом роздираючи серце.

Відтак, ненадійно зазвучала ще й стрілецька пісня „Видиш брате мій"... Цією піснею закінчено цей трагічний похорон, а присутня польська поліція відірвала з вінка Головного Виділу „С. У". синьо-жовті ленти з написом і почала розганяти людей з цвинтаря.

Під натиском поліції опускали присутні мовчки могилу своєї нової Мучениці, а серця їх били приспішеним темпом негодування, але й прагненням здобути політичну волю своїй рідній Батьківщині.

Поховано тіло Ольги Басараб у Львові, але її ім'я стало живим символом українського жіноцтва не лише в Галичині, але й на цілій Україні.

Союз Українок вшановував рік-річно в місяці лютім річницю смерти Покійної, заупокійною панахидою, сходинами, статтями в часописах, а на прикладі Ольги Басараб виховувались у тайних гуртках нові річники дорастаючої дівочої молоді.

„Жіночий Інформативний Листок" „Жіл"

О. Весна

Осені

Була весна, і свіжі ранки, і пустотливість безтурботна. Було і літо. Химерне літо, з дощами і посухами, з тяжкою працею непосильною, із днями довгими виснажуючими, з короткими спочинками відсвіжаючими. А там і рання осінь листом зазолотилася. Налиті цілющими соками дозріли овочі — плоди турбот і праці недавнього літа. Небо чисте, блакитне-блакитне — і ні хмаринки!

Погідна осінь, привітна... Ось пролетів листочок; зачепив за щоку і впав недалеко зарожевілий. Своє віджив, а ще прекрасний. Он зграя птахів знялася, готова у політ у далекий вирій, у невідоме; невідоме, а таке непоборно притягаюче... Свіжий подих леготу доторкнувся до ніздрів, сипнув запахом достиглих зел і втік, пустун. Неподалік струмочок сміється відблиском на сонці, шумить-бавиться камінцями, жене листочки й гілочки до річки, на широкі води. Гарно! Так би вічно!

Не весна, і не літо вабить, а саме осінь, — повновида, запашна, привітна особливим сконденсованим теплом і вконтентованим затишком. Гарно спостерігати осінь у всій її красі! Хочеться стати частинкою її і бути під покровом того осіннього тепла і затишку вічно...

Лише як сердитий вітер жбурне листям і дощем у шибки, майне думка: прийде ще інша осінь, осінь похмура — пора засинання, осінь плакуча, холодна осінь — пора завмирання, — і стає трохи моторошно. Та лиш на хвильку. Бо знову сонце усміхається, і знову теплом сипле. І знову гарно. Чи надовго?!..

Не жаль весни, ані літа. Осени золотої жаль, затишку і глибини небесної блакиті.

Золотиста, павутинням сріблиста, теплом промениста, плодами багата, запашна, прекрасна осене, не хмурся, не закривайся дощовими хмарами, не дмухай холодом. Не тікай! Зупинись! Дай набратися сил, спочити на твоєму лоні, а може й заснути, навіки заснути поки ще мрії живуть і розсипаються навкруги зарожевілим листом...

Тоня Горохович

Батьки і їх роля у вихованні

(Продовження)

БАТЬКИ ЯК БЕЗПОСЕРЕДНІ ВИХОВНИКИ

Друга передумова успішного виховання — це знання і розуміння дитячої істоти. „Який явір, такий клин" — каже наша народня мудрість. Є певні риси вдачі людини, яких вихованням змінити не можна. Спадковість передає дітям психофізичні властивості батьків, здібності, недуги. Тому здорове моральне і фізичне життя батьків для добра дітей багато значить. Зате виховання може виробити волю, яка потрібна кожній людині, а тимбільше тим одиницям, що мусять частіше контролювати свої вроджені злі нахили.

Звичайно ми звикли думати, що немовлята потребують тільки охорони й опіки для фізичного розвитку. Наука ж доказує, що для правильного духового розвитку немовлятам потрібна є відповідна атмосфера, певні виховні засоби. Особливо поведінка матері — її ніжність, ласкавість, жертовність, радість і щире терпеливе відношення, дбайливість біля вироблення добрих звичок у дитини, оточування її естетичними речами, школення зорових і слухових сприймань — все це залишає глибокий слід у підсвідомості немовляти. Це значить, що вже у немовлячому віці дитина піддається впливові чару колисанки, що їй мати співає, образу, що прикрашує стіни дому, естетики іграшки, тепла і згоди, які панують поміж батьком і матір'ю та взагалі всіми членами сім'ї. Вийшовши з немовлячого віку, дитина починає пізнавати своє оточення більш свідомо, її інтелектуальний і духовий розвиток посилюється. І тут багато батьків роблять велику помилку, коли звертають найбільшу увагу на фізичний розвиток, занедбуючи зовсім духовий. Дитина часто стає забавкою дорослих. Мати всі свої зусилля спрямовує на це, аби дитина була убрана якнайкраще, щоб фізично добре розвивалася, але часто не вистачає в неї часу на це, аби подбати про плянове психічне, моральне та інтелектуальне виховання. У наших сучасних домах можна побачити справді люксусові дитячі кімнати, повні коштовних забавок, меблів, дитячої туалети, але не зустрінете дитячої бібліотеки, платівок із українськими дитячими піснями, казками, серед прикрас дитячої кімнати не побачите образу - ілюстрації до предметів українознавства, а навіть і ікони. Безплянове поставання дитини забавками шкідливе. Вона мучиться надміром новостей, скоро знуджується, бажає щораз то нових емоцій, робиться знудженою і захланною. Дитяче дозвілля і вміння самостійно бавитися — це окрема і важлива тема, якій ми присвятимо окремо гутірку.

Виховні засоби батьків дома спрямовані в першу чергу на вироблення волі в дитини. Процес формування волі дуже важливий і батьки повинні його добре знати, щоб вміло ним кермувати. Перші рухи немовляти несвідом.. Це імпульси, рефлекси, інстинкти. Згодом дитина починає усвідомляти свої рухи а що особливо важне, починає усвідомляти їх наслідки. Рухи, що в їх наслідок дитина відчуває приємну емоцію, вона повторює, а тих, що супроводяться почуттям неприємности, уникає. Нпр., коли дитина попечеться від полум'я свічки, вона буде її уникати. Так в дитини виробляються навички. Навички дитини при її великій емоційности, мало розвиненій свідомости дуже важливі. Вони — це перший ступінь волі. Коли до них згодом долучиться здібність обмірковувати свої бажання, робити вибір їх — це вже буде вияв свідомої волі. Спочатку немовля кермується у своїх діях почуттям приємности й неприємности. Але вже біля четвертого року життя дитина починає кермуватись мотивами морального порядку, поняттям доброго і недоброго, дозволеного й недозволеного. Дитина починає усвідомлювати свої обов'язки супроти інших, батьків передовсім. До них долучується поняття обов'язку шкільного, чи зв'язаного з приналежністю до дитячої організації. На грунті їх виробляються норми поведінки у цілому житті дитини. Норми ці мають велике значення для вироблення доброго характеру. На виплекання цих норм має великий вплив поведінка вихователів, батьків і всіх домашніх зокрема. Особлива роля припадає тут лектурі, телевізії, радіо, тобто тим всім джерелам, що формують свідомість і інтелект людини.

Велике значення у вихованні має дисципліна. Вона привчає дитину до певного порядку в житті, до правильного чергування праці й спочинку, привчає до точности й акуратности у виконанні обов'язків, до вміння підпорядкуватись інтересам спільноти. Саме наші діти потребують цієї дисципліни якнайбільше, бо ж вона допомагає батькам зберегти свій авторитет і

карність серед дітей, аби оберігати їх перед небажаними впливами.

Дитина дошкільного віку відзначається сильною емоційністю, нездібністю критично і логічно мислити, а в наслідок цього вона є егоцентричною. Діти у віці 12-13, 15-16 року життя різко змінюються. В них посилюється логічне мислення, а це знов збільшує в них здібність самоаналізи. Підлітки протиставлять себе об'єктивному світові, перше за все світові дорослих. Звідси походить оте критичне ставлення до старших у підлітків, їх негативізм до всього. Характеризує їх ще й своєрідний молодечий романтизм, нахил до мрійливости, порив до чогось надзвичайного. Настрої підлітків об'являються у мріях про різні грандіозні вчинки, про самопожертву, про служіння високим ідеалам, про славу. Вони прагнуть високого, у підході до життя ціхує їх ідеалізм, здібність до самопожертвування, глибокого співчуття. Вони залюбки дискутують про світоглядові питання. Ніколи філософічні питання не цікавлять так людину, як у період юнацтва. Серед дорослих цими питаннями цікавляться виключно фахівці, юнацтво цікавиться у своїй масі. Всі ці риси юнацького віку сприяють защепленню релігійности, українського патріотизму, формування позитивних рис волі й характеру.

Та так само як на добро вразливою може бути молодь і на шкідливі впливи. Вразливість юнацтва, його нестійкість, великі вимоги до життя, гостра потреба незвичайних переживань доводять до конфліктів, бунтів проти авторитету батьків, а це часто до водить і до трагедії. Тому юнацький вік, цей найзмістовніший період в житті людини, треба оберігати від шкідливих книжок, преси, товариства, телевізійної сензаційної програми і всього іншого морального бруду, що є доступний молоді у великих містах зокрема. Він може стати для людини, або віком краси, високих поривань і чудових мрій, або періодом безбарвної буденщини, чи, морального упадку, з якого людина рідко коли приходить до повної рівноваги. Щасливі люди, що мають ясне і чисте юнацьке життя, багато з них зберігає його до самої старости, нещасні ті, що через умовини свого життя ніколи не знали юнацтва і стали старими вже в юності.

Бачимо, отже, що дитина різна у кожному віці, вона в різні періоди свого життя думає на свій лад, реагує, має свої потреби і своє почуття гідности. Дитина не думає категоріями дорослих і тому у підході до неї мусимо брати до уваги її вікові психічні властивості. Не можна надуживати влади над фізично слабими дитячими істотами, треба вміло кермувати підсвідомими відрухами дітей, допомагати їм контролювати себе.

У підході до дитини важливим є правильна оцінка фактичних вартостей її вдачі. Часто батьки попадають у скрайности — або бачать у своїх дітей самі позитиви, або навпаки. А щоб давати об'єктивну оцінку для цього необхідним є знання психології, педагогіки. Тому освіта батьків, зокрема у згаданих дисциплінах, є дуже потрібною.

Важливими для доброго розвитку характеру дитини і здорової атмосфери в сім'ї є ще багато інших прикмет родинного співжиття, як ось: згода, лад в хаті і щодо режиму життя і щодо вигляду, стиль мови — лагідні, ніжні звертання поміж членами родини, ніколи крик, лайка, гнів, що триває поміж батьками нераз кілька місяців. Прояви надуживання авторитету батька чи матері також доводять до захитання рівноваги в сім'ї. Коли в хаті панує диктатура, тоді діти почуваються другорядними, заляканими, меншевартісними пригнобленими, а то й непотрібними. В таких домах дитина зле себе почуває, вона легко може попасти під вплив сторонніх чинників, більше шансів тоді на це, що вона засимілюється. Батько й мати повинні мати перед дітьми однаковий авторитет. Не впливає корисно на дітей, коли з будь чийого боку є намагання понизити авторитет батьків.

Та найважливіше, що повинні пам'ятати батьки — це те, щоб вирядити у самостійне життя дітей із виробленим світоглядом з певними ідеями, які дають зміст життю. Культ щастя, що його різні люди по різному уявляють, для нас українців — це культ нашої української правди, отой „світ незримий", що походить від Євангельської науки, оте „братолюбіє", культ героїв, національної витривалости у змаганні за ідеали.

Старше покоління, думаючи категоріями нації, повинно створити ідеї, розвинути вихованням духове життя молодого покоління. Бруно Бетельгайм, шукаючи за причинами трагічного стану сучасного молодого „загубленого" покоління, вбачає їх в тому, що батьки не створили в минулому і не передали молоді здорових ідей. І так — німецька молодь не може захоплюватись гітлеризмом, бо була свідком глибокої трагедії своїх батьків через нього, совітська молодь не має вже ілюзій щодо „найдемократичнішої, найдосконалішої" державної

системи, бо за реалізацію, якої віддали життя мільйони безуспішно, американська молодь, батьки якої переживши економічну депресію, поставили матеріяльне багатство як ціль життя, опинилася в духовій порожнечі. Дев'ятнадцять на 22 директорів торонтонських середніх шкіл у анкеті щоденника „Глоб енд Мейл", заявили, що пересічний сьогоднішній учень зацікавлений більше в тому, що він може взяти від життя, ніж тим, що може він йому дати. Трагедія сучасного покоління, як це твердить Каспер Д. Нагіл, випливає з того, що бажання молоді неспівмірні з її можливостями. Тому вона знеохочена, пінічна, безвільна. Ми дали нашій молоді багато свободи, поробили великі відкриття, але мало помогли їй у цій свободі й у цих змінених обставинах знайти правильні шляхи. Багато молодих, не маючи віри в краще майбутнє, або втікає з поля битви, стають знудженими, байдужими, „сердитими", або виживаються емоційно у злочинах. Молодий злочинець нарікає: „Як жити, коли довкола нічого, щоб протиставитись, пробиватись". Цей вислів найкраще ілюструє погляд Бетельгайма, щодо безідейної американської молоді.

Професор А. Тойнбі уважає, що „Корпуси Миру", які є виявом ідеалізму частини американської молоді в останніх роках, мають для США величезне значення. Вони, якщо справді сповнять своє завдання задовільно, стануть історичною подією, яка поверне до кращого життя цілої держави.

Наскільки ж ближчою, зрозумілішою для нашої молоді є ідея служби Україні. Щораз частіше тепер можна почути з уст патріотичної української студентської молоді вислів: „Це питання — хто кого більше потребує — Україна нас, чи ми Україну для свого доброго життя?" Тому український патріотизм получений із лояльністю до Канади, багате духове життя, основане на християнській релігії — це ті ідеали, до яких повинні наші батьки спрямовувати виховні цілі.

(Продовження в черговому числі)

Зам. редакції: На стор. 22 в цім числі у Відділі для дітей знаходиться оповідання Т. Горохович „Гостина у Нестора" як ілюстрація в ході виховної праці молоді. Бажанням авторки статтей про виховання, а також і редакції, щоб читачі писали свої завваги до цього відділу, або взагалі писали про свої виховні труднощі, проблеми, на які будемо радо давати відповіді.

Олег А. Ніньовський

ЛІЛЕЯ

Побачиш лілеї і чар у душі:
Сніжно-білість, любов і мряка.
Лілеї, люблю вас, лілеї мої!
Та, ні! Це тебе я люблю над красу.
А, може не люблю? Та, ні! Я люблю!
Коли я голублю так ніжно тебе,
Тоді відчуваю — лілея цвіте!
Чистенька, біленька, ніженька — одна
зникає в серпанку
на світанку
дня.
Чи це ти,
Що я люблю
Чи.....?

Про „Літопис Українського Життя" на телевізії

Дня 16-го січня відбувся у Вінніпегу інтерв'ю на телевізійній станції CJAY TV з Ольгою Войценко, авторкою „Літопису Українського Життя в Канаді". Після вступних завваг коментаторки Беті Джувл, що показала глядачам надруковані томи, пані Войценко подала історію своєї праці над Літописом, подала причини, що спонукали її до цього, та подала плян дальшої праці, що на думку користувачів, є необхідною книжкою для всіх, що цікавиться українським життям в Канаді. Інтервю пані Войценко був одним з дуже рідких виступів звязаних з українською тематикою на цій телевізійній станції.

Об'єднання Українських Мистців Америки

На річних зборах Об'єднання українських мистців (художників) в Америці, що відбулись 29 грудня в Ню Йорку, головою зістав вибраний мистець Сергій Литвиненко. Дотепер головою був Святослав Гординський, який прийняв обов'язок референта зовнішніх зв'язків.

Об'єднання начислює на терені Злучених Держав Америки 60 членів. На зборах приявних було 27.

На річних зборах, крім ділових справ широко дискутовано актуальні проблеми життя українських мистців, а особливо над справою видавання власного журнала, улаштувуванням виставок та прийманням експонатів, а також заснуванням відділів Об'єднання в інших містах, де є найменше пять мистців.

До жюрі клясифікування надсиланих на виставки творів увійшли: А. Малюца, Я. Кузьма, П. Магик, М. Осінчук, М. Черешньовський і Титла.

САМОЦВІТИ РІДНОЇ МОВИ

Для тих хто любить красу рідної мови.

Не треба бути поетом, щоб володіти красою висловлювання. Гарно висловлені думки чарують нас так само як музика, як пісня, як мелодія. Нашим читачам подаємо вибрані поодинокі художньо висловлені думки з роману Ю. Мушкетника „Крапля крові". — Ред.

Вечір зсипав у Дніпро зорі, окутав синіми тінями старезні горби.

* * *

...в лісі, по той бік муру ниже намисто зозуля.

* * *

Іскри падали в осінні стерні і гасли.

* * *

Паровоз панахав криком нічну тишу.

* * *

Осінь палахкотіла пожежами. Євген і Ліля брели крізь жовту листяну заметіль в свою, як здавалось їм, весну.

* * *

Ранок приніс на своїх плечах хмари, туман, нудотний дощ.

* * *

І бачить сумний журавлинний ключ в прощальнім вирії.

* * *

Плачуть тривогою журавлі, плинуть понад сумною землею.

* * *

Журавлинним плачем прийшла до нього вперше ця мелодія.

* * *

Музика повела людей на тисячі знаних і незнаних доріг.

* * *

Людина тим і велика, що кожна лине на свої дороги, до своїх видінь і мрій.

* * *

Хлипав у душі страх.

* * *

Плаче солодкими сльозами хмільна від весняних соків береза.

* * *

Соловей б'є піснею по невідчутій раніше струні в душі.

* * *

Ніч вже розпустила по плечах землі темну косу, брела лугом.

* * *

Лежали біля багаття, слухали як зідхає ріка.

* * *

Тихий смуток сповивав душу.

* * *

Слухали як хлюпотіла ріка, як квилив кулик на далекому озері. Темінь, луг, чорна вода.

* * *

Поміж холодних стін — тисячі теплих зідхань. Місто зідхає мільйоновогрудо, марить уві сні.

* * *

...жодній мелодії не передати музики людської душі, її почуття в ту мить, коли вона бачить калину в ранковій росі, коли слухає шум осіннього бору...

* * *

Відлетіли журавлі.

* * *

Згасла лебединна пісня на холоднім озері.

* * *

І лишилась туга по тих невідомих журавлях і по сумному лебединому коханню.

* * *

Дні летіли, мов наполохані коні.

* * *

Сміялися на вулицях дівчата — йшла весна. Ступала мякими лапками тополинних котиків, спадала згори голубиним туркотінням, стрибала по стінах сонячним зайчиком.

* * *

...Ниже в берегах синє намисто, рахує чужі роки зозуля.

* * *

Село вже тонуло в зелених шумах.

* * *

Сидів на могилі, слухав, як засинає поле. Весняне поле засинає довго.

Валентина Ткаченко

Пароплави біля Канева

Дніпро гойдає води зеленаві.
Їм чешуть греблі кучері важкі...
Униз і вгору ходять пароплави —
Зникають в пісні голубі стежки.
Пливуть з рудою баржі темнобокі,
Намоклим деревом блищать плоти,
І плином швидшає ріка широка,
Щоб швидше суднам шлях свій перейти.
Та повелося в капітанів здавна,
Куди б їх пароплави не їшли,
Вони ходу притишують їх плавно,
Як тільки встане Канів із імли.
І враз гудком машина залунає,
Приглушуючи хвиль дзвінке биття,
Салют горі Шевченка посилає.
Це Дніпр оновлений співця вітає...
І Кобзареве славиться життя.

Іванна Блажкевич

Ювілей О. Кобилянської

(Спогад)

В 1928 році Комітет, що влаштовував в Коломиї свято на честь 40-ліття літературної діяльності Ольги Кобилянської, запросив мене до участи в цьому святі, яке відзначалось 2-го січня 1928 року.

Як делегатці найстаршої в краю читальні в Денисові, заснованої в 1873 році, жіночий гурток в Копичинцях доручив мені також поклонитися Кобилянській від копичинських жінок.

Я прибула до Коломиї. Минуло кілька хвилин і я знайшлася в домівці редакторки „Жіночої Долі" Олени Кисілевської, якої гостем була Ольга Кобилянська. Підходжу до письменниці, щоб особисто познайомитися з царвіною моєї душі. Якийсь дивний чар пливе до мене від авторки „Землі". Її живі, добрі, розумні очі відразу заглянули мені в „саму душу глибоко, глибоко..." І не лишилось в ній ні одного тайника.

Одягнута була вона в чорну сукню, без зовнішнього показного блиску. Скромна гладенька зачіска. Все це було характерне для Кобилянської, знайоме з її портретів.

Лиш ті незвичайні очі, великі чорні очі, пронизуючі, повні якоїсь внутрішньої сили і енергії. Її портрети неспроможні передати того враження від її простої зовнішності і сили її ласкавих очей. Її усмішка розброїла мене зовсім.

Незабаром, задихуючися від щастя, я пішла до залу, де мало відбутися свято на честь 40-ліття праці Кобилянської.

Навіть голці нема де впасти. На честь письменниці лунає голосне: „Слава!", а невидима сила розділює надвоє збиту лаву людей. Пластунки творять двобічний шпалер і ним потихеньку, спираючись на палицю, ступає царівна всіх зібраних на святі душ. Її ясне лице сяє молодим запалом. І коли б не безвладність одної ноги, не вірилось би, що це літня людина.

Чарівним усміхом та помахом ніжної руки вітає зібраних. Зворушення огорнуло сотні людей, що прийшли з поклоном до неї. Вона з трудом підійшла до підвищення і сіла звернена обличчям до зібраних учасників свята.

Привітальні телеграми і листи.

Наступає моя черга.

Щиро виконала я покладене на мене завдання. Так щиро як ніколи. Ціла моя душа кланялася моїй царівні в кожному моєму слові.

У гостях в Ольги Кобилянської. Зліва: І. Блажкевичева, Ольга Кобилянська, Олена Кисілевська, О. Гузарева.

Подаю уривок тексту мого привіту:

„З над історичної річки Стрипи несу Вам шановна ювілятко повний захвату доземний поклін. Несу Вам від присипаних снігом пшеничних ланів подільських. Привіт від того подільського люду, що золотисту пшеничку сіє, а сам їсть чорний хліб і пісну бульбу. Несу Вам привіт від тих спрацьованих жінок, які знають лише невідрадну старість, бо дитячі літа призабули, а молодості не зазнали. Одинокою їх насолодою є „Лілеї серця Твого", достойна ювілятко. Вони зайшли вже під селянську стріху і ходять від хати до хати, з рук до рук. Замараними, пошарпаними листочками про красу шепчуть. Зболілим душам розраду подають. Темну селянську долю ясним промінням просвітлюють. Прилинь, достойна ювілятко, бодай душею в наші подільські села в зимову вечірню годину...

Привіт Тобі, достойна ювілятко, від багатої подільської землі, від найстаршої в краю читальні в Денисові і від жіночого гуртка в Копичинцях, які доручили мені достойній ювілятці прості та щирі побажання „многих літ" і сил до дальшої творчої праці."

Скінчивши говорити, я побачила, що всі зібрані на святі витирають сльози, а вона теж втирає свої ласкаві очі. Прикликала мене до себе, казала сісти поруч і не дозволила віддалитися.

Потім відбувся святковий концерт. Свято закінчила голова Жіночої Громади в Чернівцях Ольга Гузарева, яка від імени письменниці дякувала її щирими словами: „Кланяюсь тобі, громадо, раз, двічі і тричі". І знову голосне „Слава". Ювілятка встає, вітає зібраних рукою

ЛИСТ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ДО ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Листування Лесі Українки з її друзями відкривають дуже цікаві сторінки життя поетки, її щоденних буднів, її характеру як людини.

Відомо, що близькі дружні, осяяні соняшним теплом і сердечністю були відношення між обидвома письменницями — Л. Українкою і О. Кобилянською. В листі, що поміщуємо на зміну є якраз ота сердечна сповідь, любов, оповита ніжними почуваннями, тугою і скаргою, з якою йшла Леся Українка, як до людини дуже близької собі. Читач знайде такі вислови, як „хтось", „комусь" — раз це буде сама авторка, другий раз це буде та особа, що до неї лист адресований. — Ред.

Зелений Гай, 22/VI 1904 р.

Дорога моя люба товаришко!

Чи пробачите Ви мені, чи зглянеться Ваше серце надо мною? Я мало маю на то над.ї, бо не знаю, чи могла б пробачити іншому за таке, в якому сама почуваюся до вини проти Вас. Та все ж вислухайте мої оправдання, може тоді хоч трохи вибачите мені.

Я се не тільки з Вами так поступила за сего пів року, а з усіма моїми кореспондентами, окрім родичів, та й родичам посилала більше коротенькі звістки, щоб знали, що я жива-здорова, а писати щось ширше було для мене непереможно прикрою роботою. Такий настрій почався у мене з того дня, як я довідалась про смерть мого брата, і — вірите мені, дорога? — ще й тепер, от у сю хвилину ледве-ледве примусила я свою руку написати сі страшні слова...

Не мириться моє серце з ними. От же була я на його могилі і ще не хотіла вірити, що то справді мій братік там лежить. І все мені здається, що я не повинна ні писати, ні говорити про нього інакше як про живого. А тим часом, кому вперше пишу, то не можу сього обминути, і все наче вирок підписую. Тому легше було мені писати до тих, хто сам обізвався до мене після того, легше було відповідати, ніж самій озиватись.

Озиватись же я все збиралась, збиралась, та до більшости кореспондентів так і не зібралась... Але з Вами я так не можу. Нема дня, щоб я не думала про Вас, і горить моє серце, що я не знаю, як живе, що думає мій хтосічок мій дорогий, моя Wonderblume[1]). О, якби мої думки мали голос, то хтось чув би його, встаючи і лягаючи, чув би щось таке ніжне, як плюскіт легкої хвилі по дрібній ріні, і може хтось не гнівався б на когось і простив би всі його провини.

Справді, мені здається, що се була якась непереможна хороба, оце моє мовчання, от як буває параліч, або важка летаргія, що і тямить її чоловік і рад би скинути кайдани невидимі, і всетаки не може. Але тепер я скинула їх і вже здається, здорова. Коли не вдарить на мене знов яке несподіване лихо, то я вже знов буду так писати дрібні листи всім, кому їх треба, а надто моєму хтосічкові, якщо він схоче їх мати. Може не схоче? Може вже ні? Але й тоді прошу на ймення всього, що було між нами любого, написати мені хоч два слова, чи Ви гніваєтесь на мене і чи можу я мати надію хоч колись чимсь перепросити Вас. Напишіть мені се, дуже прошу Вас. Ні, далебі, я бу-

---

і сходить зі сцени, спираючись на моє плече. Підтримую її, п'яна від несподіваних переживань. Сперта на мене йде до залу Народного дому на скромний прийом, влаштований Комітетом свята для всіх прибулих.

При столі посадила мене письменниця праворуч коло себе. Мені трохи ніяково за це відзначення, бо між учасниками бачу і малярку Олену Кульчицьку і письменника Андрія Чайковського та інших наших людей.

На просьбу письменниці промовляю ще раз і ще раз. Вона платить мені за це поцілунком в чоло.

Гутірка за столом протягнулася до пізної ночі. Кобилянська була дуже оживлена, без слідів втоми подорожжю.

На бажання ювілятки, як тільки я вернулась додому, переслала я їй на письмі свій привіт, зачитаний їй на святі в Коломиї і кілька колосків пшениці. Дуже сердечно дякувала мені за нього письменниця листом з 23 січня, 1928 року, в якому пише:

„Голубко моя! Вашу чудову промову, а радше привіт від селянок з золотою пшеничкою, я одержала і дуже, а дуже дякую за неї. Скільки вже разів я перечитувала її знайомим моїм. Вони слухали, а мені кожний раз, як я читаючи, доходила до місця, де Ви сказали, як вони т. жителі тамошної гарної землі тяжко працюють, а самі лиш пісну бульбу та чорний хліб їдять, напливали сльози в очах і товкся плач в горлі. Так може писати лиш той, що бачить таке життя своїми очима і знає його до дна".

І завязалося відтоді між нами дружне листування. Кожний лист, кожну карточку від письменниці я ховала відтоді як святощі.

ла душею хвора і тільки тому я могла до такого дійти. Але тепер мені так тяжко, так тяжко, я не можу висловити як... Я чула через люди, що Ви хворі, що Ви на курорті. І я щодня збиралась Вам писати і нарешті не мала одваги, бо думала, що може і лист мій вже буде Вам немилий. Але ж таки одважилась, бо серце моє було повне і вдарило нарешті так, що розбило важку летаргію.

Мій хтосічку, мій з папороті цвіте, чи Ви все ще хворі? Що Вам таке? Се таки видно, замучила Вас тяжка робота і лихо? Та може хтосічок як відпочине, то знов поправиться і вже його будуть більше щадити, не дадуть йому більше так мучитись тим господарством, бо воно зовсім неварте того, щоб над ним моя Wonderblume себе сушила. Правда?

Ну, може написати Вам про когось так, немов би вже хтось був прощений і мав право писати комусь про себе. Почну аж від осені.

Як надійшов чийсь останній лист в Зелений Гай, то хтось саме пакувався виїжджати і був тоді такий хворий і такий бідний, що не мав одваги комусь у такім стані писати (а брехати, що все гаразд, хтось комусь не може, хтось комусь все мусить правду писати). Хтось дійшов до того, що знов крівю кашляв (то було восені, а тепер ні), а бідний був тому, що зовсім мусів зірвати з Радою (властиво вона зірвала зі мною), та ще через одну історію, про яку розкаже колись комусь докладно, а писати про неї дуже трудно і довго. Хтось був у дуже критичних обставинах і хоч вони скінчились все таки надобре, але хтось мусів з місяць відпочивати, поки якось трохи вернув собі втрачену тим усім силу.

Хтось приїхав на Кавказ добре хворий. А їхав туди не сам, — п. Квітка виїхав з кимсь до Одеси, як довідався, що хтось має їхати хворий, і допровадив когось аж до Тифліса. В Тифлісі п. Квітка і далі сидить, а хтось сидів цілу зиму в близькому сусідстві з ним. І то було щастя для когось. Бо ледве хтось поправився після приїзду в Тифліс, як прийшла ота звістка про брата і знов когось прибила. Якби хтось був сам в Італії, або десь на курорті, то може б і не витримав того. Але в Тифлісі була одна товаришка давня та п. Квітка, то вони помогли мені жити.

Мій хтосічок знає, що хтось завжди тримався добре з „Квіточкою"*), але тепер тримається ще ліпше, тепер уже „Квіточка" зовсім не може без когось жити та і хтось близько того. Чи зле, чи добре, то кожний може собі думати як хоче, але вже воно так. Я не знаю, яка буде форма, чи формула наших відносин, але одно певне, що ми будем старатись якнайменше бути нарізно один від одного і якнайбільше помагати одно одному, — се головне в наших відносинах, а все решта другорядне. Може не кожний повірив би мені на такі слова, але хтось мені повірить, я знаю. Через кілька днів має приїхати в Зелений Гай п. Квітка з своїми родичами і пробуде тут місяців 1½, поки скінчиться його відпустка зі служби. А восени хтось знов поїде на Кавказ. На сей раз ще не виключно для „Квіточки", а таки для того, що лікарі радять ще одну зиму пробути там, щоб уже зовсім зміцніти. Бо комусь на груди було дуже добре на Кавказі і перед виїздом лікар казав, що в легких процеси спинились, а тільки сліди лишились від того, що було. Правда, хтось було знов, повернувшись додому простудився, але не сильно, і тепер вже здоров. Та видно той хтось не такий, щоб його можна було заморити... У нас тепер є тета Саша (сьогодні виїжджає), казала когось поздоровити і поцілувати і нагадати за „Трепету", — тета Саша когось дуже любить і все згадує за когось. Ліля і Оксана також комусь кланяються. Ліля вчиться багато, бо восени кінчає медецину, має державні іспити. Мама, Дора і Микось на Волині, хутко приїдуть сюди. Маємо гості, дві Лілині товаришки, одного маляра молодого і Тосю (сина т. Саші). Живемо не зле. Оксана здорова і весела, слава Богу. Як там чиясь родина? Ой, нехай би хтось не гнівався! Хтось.

*) „Квіточка" — в той час наречений поетки, опісля її чоловік — Климентій Квітка.

З вид. Академії Наук УРСР.

Дві сестри

Ой упала роси крапля
ранком у ставок,
Заторкнула по дорозі
травиці вершок.
І скотилась по листку
наче та сльоза,
І заплакала самотня
молода верба.

Чом ти плачеш, вербо, тужно?
Ти не є одна.
Залишилась в Україні
сестриця твоя.
Стоїть вона над рікою,
край свого села
І оплакує, сердешна,
героя стрільця.

Наталія Войновська

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

— Няню! Няню! — бурею влетіла вона до кімнати, вкрай перелякавши тим стару. — Люба моя, хороша моя!

Княжна присіла біля її ніг, горлицею припадає до грудей.

— Та що з тобою? — видивилася нянька. — Хай бережуть тебе боги, дитинко моя, — і Цур, і Пек, і Сварог. Скажи, що сталося?

— Там, внизу, — аж захлиналася дівчина, — отроки розповідають якісь цікаві новинки. Піди довідайся... Бо я не скоро зодягнусь, а страх як хочеться знати.

Нянька подивилася в її палаючі бажанням очі і, важко перевівши подих, пригладила спершу збите волосся дівчини, потім підвелася і мовчки вийшла за двері.

Княжна теж випурхнула з кімнати, ясочкою прослизнула до себе в ложницю. Вона догадувалась, про що йде річ, і спішила причепуритися, переодягтися.

Нянька підтвердила її здогадки: він, Всеволод, попрохав у князя дозволу викликати кагана на поєдинок. Князь не відмовив, але й не погодився поки що: хоче побачити, який із нього поєдинщик, і влаштовує для цього єдиноборство мужів.

Значить, туди, між дружинників, мерщій!

На Соборній площі, там, де кілька днів тому змагалося з князем народне віче, зібралася нині мало не вся дружина сіверянська. Князь не вірив пришельцю, проте наміри його запали-таки в серце. Хто знає, може, це і є вихід із малонадійного становища. Може, це якраз і врятує доньку. Адже поєдинок має бути з тим, хто хоче взяти княжну собі за жону. А з кагана, звісно, який витязь. Він тільки хитрий, мов лис, і лютий, яко вепр. Та в сім ділі на хитрощах далеко не поїдеш. І лють ні до чого. Тут візьме гору спритність молодеча і сила богатирська.

Довго не спав сії ночі князь, думав над загаданою Всеволодом загадкою. А на ранок сповістив свою волю.

І ось вийшли мужі його на поле брані. Всеволод, яко виборюючий право першого поєдинщика, — на видному місці. Славята — теж, оголошує умови єдиноборства, викликає бажаючих.

Першим визвався Галляр — дебелий і вельми широкий у кості варяг. Колись він врятував князя від дикого тура, прийнявши на себе смертельний удар й успішно осиливши його в єдиноборстві з пораненою і ще лютішою від того твариною. Руки в нього були короткі, одначе товсті, мов колоди, обличчя мужнє, жорстоке-суворе.

Від'їхавши на потрібну для розгону відстань, поєдинщики приострожили коней і з ходу вдарили списами в наставлені для оборони червлені щити. Та удари вийшли невдалими: списи обсковзнулися, і коні, мов блискавки, рознесли поєдинщиків у різні сторони. Озлобляючись, комонники ще дужче приострожили огирів, ще влучніше цілились у щити.

І знову обох їх спіткала невдача.

А натовп ще тісніше зімкнув коло, нетерпляче чекав, чим скінчиться двобій.

Всеволод повів по колу іскристими в запалі очима і... застиг на якусь мить: на площі, неподалік від князя, стояла Чорна! Помітив, як вона посміхнулася йому підбадьорливою усмішкою й шепнула щось устами, тими самими устами, гарячий цілунок яких і досі горів у нього на губах.

А варяг мчав уже йому назустріч. Всеволод ще сильніше приострожив Вороного і, зібравшись увесь, з такою силою вдарив у наставлений Галляром щит, що варяг незчувся навіть, коли і як вилетів із сідла.

Дружинники мовчали якийсь час, вражені, певне, несподіваним кінцем двобою, потім крикнули в один голос, струснувши тим вітальним криком і град, і гаї окольні.

— Хто він? — тихо запитав Баглай, наблизившись до Амбала.

— Якийсь пришелець. З бродників, кажуть, — ще тихше відповів ключник. — Той, певне, що сповістив Чорному про наближення хозарської раті.

— Треба попередити кагана, — шепнув на ухо Баглай. — З ним небезпечно зустрічатися.

— А може, краще буде, коли не допустимо до цієї зустрічі?

— Попробуй, — кивнув хозарин у бік звитяжця. — Не допусти, коли маєш ще силу.

Баглай зиркнув по боках і спокійно, ніби

знічев'я, здав коня свого назад, аби чиєсь око не примітило їх перешіптування.

А на поле брані виїхав тим часом інший поєдинщик. За ним третій, четвертий. І всіх спіткала доля варяга.

Тоді постав перед Чорним Могута, той самий Могута, який водив княжі каравани аж за море, в араби, і в сутичках із печенігами здобув собі славу мужа нездоланного.

— Дозволь, княже, і мені приломити списа о щит сього витязя, — попросив він свого володаря.

Чорний зміряв його велетенську постать на не менш велетенському огирі, що грав під ним, не набудячись, і задумався.

— Шкода молодця, Могуто, — сказав неголосно, щоб не почув, бува, Всеволод. — З нього хоробрий муж буде. А ти знівечиш, а то й на смерть заб'єш.

— Але ж, княже! — не поступався Могута. — Він здолав кращих витязів землі Сіверянської.

— Всім можна, крім тебе, Могуто, — гнівався вже князь. — кажу ж, не рівня він тобі.

— Як се — не рівня? — вкрутилася в розмову й княжна, ображена такою зневажливою думкою про звитяжця. — Адже Всеволод здолав найсильніших.

Чорний невдоволено покосився на доньку, і та знітилася під його поглядом, примовкла. Та замість неї заговорили тепер вогнищани — ті, що стояли неподалік від князя.

Всеволод зацікавився незрозумілими на відстані розмовами і наважився наблизитись до вогнищан, що юрмились коло князя.

— Дозволь, княже, — прохали мужі. — Не лишатися ж сіверянам переможеними. Нехай Могута покаже, які ми єсть.

— Дивно, — міркував хтось збоку, — хлопчисько, до того ж, якийсь пришелець, — і насмілюється виходити супроти кращих мужів землі Сіверянської.

— А Всеволод теж сіверянин! — знову не стерпіла княжна, заперечуючи цього разу уже не князю, а вогнищанам.

І галас невідомо чому ущух, а мужі запитливо переглянулись між собою, потім — із князем.

— Як сіверянин? — поцікавився Чорний, здивований, видно, несподіваною новиною.

Дівчина націлилась було пояснити, та Всеволод не дав їй висловитися.

— Княже! — крикнув він якмога зичніше, щоб заволодіти помислами Чорного і ухилитися тим самими від небажаного допиту. — Тут посміли ображати мою честь. Яко воїн, вимагаю двобою, аби в мужів сих не лишилося сумнівів.

Чорний не зразу збагнув, хто посмів ображати честь цього отрока: дружинники чи княжна, — а поки втямив, обставини зовсім змінилися і примусили князя забути виголошену дочкою новину.

— Дозволяй, княже! — кричали і ближні, і дальні дружинники. — Адже отрок сам того хоче!

— Ти не волен боронити! — наполягали мужі. — Ми теж хочемо стятися з каганом, одстояти честь княжни, волю Сіверянщини!

Крики переростали в обурення, і Чорний змушений був піднести меч. А коли на площі знову встановилася тиша, сказав:

— Гаразд, братіє. Я згоден, щоб отрок сей став на двобій із славним мужем землі Сіверянської Могутою. Але і ви повинні вволити мою волю.

— Кажи, княже! — згоджувались дружинники.

— Крім Могути, серед вас, бачу, є ще бажаючі виборювати собі право на поєдинок із каганом. Щоб брань ся не була безконечною, оберімо з них чотирьох, і нехай виборюють вони се право в двобої з Могутою. Хто переможе, той і зітнеться потім із отроком. Адже він чотирьох уже здолав, нехай і супротивник здолає.

На площі вляглася тиша. Князь посміхнувся у вуса і, торжествуючи, посилив голос:

— То хто ж бажає стятися з Могутою? Прошу виїхати на поле.

Однак із кола ніхто не рушив.

Якийсь час стояла напружена тиша. Навіть коні, здавалось, насторожилися, чекають, хто ж насмілиться вийти на двобій. І раптом — сміх. Геть по всій площі покотився дружний і веселий сміх.

— Слава мудрому князю!

— Слава-а!!! — підхопили сотні голосів, покривши тим криком і сором свій, і свою ніяковість.

Та Всеволод не поступався.

— Я вельми вдячний князю, — сказав голосом щирої прихильності до свого володаря. — Проте не хочу ховатися за його мудрістю.

Втішений таким несподіваним усміхом, Чорний сприймав тепер вимогу отрока як веселий жарт.

— Пусте, отроче. Нині ти сховався за мою

мудрість, а завтра я сховаюся за твоїм щитом. На тому й будемо квити.

— Ні, княже, — стояв на своєму Всеволод. — Раз я вийшов виборювати право поєдинку, виборюватиму його до кінця. Інакше не смію виходити на поле брані.

Чорний нахмурився. Сей отрок, видно, із клятих: не встиг потрапити в дружинники, уже сміє перечити своєму князеві, на рожен, бачиш, лізе.

„Ну й лізь, коли такий дурень", — вилаявся Чорний і, напустивши на себе личину добродушного посередника між позиваючими, почав відступати від щойно обстоюваних намірів.

Над площею вітала неприхована тривога і разом з тим якась особлива, пануюча над усіма людськими пристрастями цікавість. Кожен розумів, що двобій цей буде не такий, як попередні, що закінчиться він коли не смертю одного з тих, що виборюватимуть собі право на поєдинок, то принаймні каліцтвом, і тому прагнув пробитися якось між дружинниками, побачити ту сутичку зблизька, на власні очі. Проте не кожному щастило протиснутися хоч на крок, і дружинники зводились тоді в стременах або й просто ставали коневі на спину, височіли над натовпом.

Найбільше цікавились, звичайно, Всеволодом. Хоч він і вийшов звитяжцем із таких небезпечних поєдинків, ніхто не вірив, однак, що в сім останнім двобої Могута може бути переможцем. Цікавились, як отрок сприйме і чи знесе Могутині удари, такі разючі і такі несхибні в усіх знаних і незнаних досі січах. Адже недарма ніхто з сіверян не наважився вийти з ним на поєдинок: Могута — чудо-богатир, гроза усіх степовиків, що траплялися сіверянській дружині на путі із Чернігова в араби.

А отрок гарцював на своєму огирі і, здається, не думав про те, з ким має стятися. Спокійний, зосереджений, поправив на собі кольчугу, шолом, потім узяв зручніше щит, зважив у руці спис і, помітивши нарешті рух свого супротивника, здибив край поля коня.

Короткий свист — і огир чвалом несеться вперед, кидає з ніздрів вогненний подих.

Удар припав посеред щита, і сила його була як ніколи відчутною, проте Могута не вилетів, подібно варягові, із сідла, — наліг на щит всім тулубом і, осилюючи натиск, ухитрився пройти повз Всеволода, не нанісши навіть в його щит удару.

„Пробує, вивіряє". — подумав отрок, міркуючи, як же примусити Могуту зупинитися й помірятись із ним силою.

Та на роздуми не лишалось часу. Вороний здибався в іншому кінці поля, там, де стояв нещодавно Могута, і, розвернувшись, поніс свого господаря назустріч широкогрудому коневі.

Могута йшов тепер щільніше, майже впритул, і Всеволод зрозумів, що цього разу вони не розминуться, що в сідлі утримається хтось один: він або Могута, і тому ще дужче приострожив Вороного, зібрав докупи всі свої буяючі в молодому тілі сили.

Удари з обох сторін були такі могутні, що пущені чвалом коні розбили об них навіть силу свого неймовірного руху і, стримані, здибились один проти одного, немов перед несподівано посталим із туману муром. Але поєдинщики утрималися у сідлах, і списи харалужні не луснули в руках. На дозвіллі віточені, в грозову ніч гартовані, вп'ялися гострими кінцями в щити червлені, у вибиті ударами гнізда, і ламатись не ламаються, і гнутись не гнуться. А витязі напружують сили, і кожному хочеться здолати супротивника, вийти переможцем з двобою. Коні їхні так і не опускаються вже на передні ноги. Мов свічки, стоять, здибившись, іржуть від болю і піну кидають криваву, а комонники ще дужче натягують поводи, ще сильніше підострожують в боки явлені.

Дружинники і зовсім примовкли на площі. Дивились виряченими очима на двобій той смертельний, боячись прогледіти в ньому бодай і дрібницю. І коли оступався чийсь кінь чи поєдинщик робив небажаний, а то й небезпечний для нього рух, тамували в страху перед загрозою подихи, ще з більшим напруженням чекали, чим все це скінчиться.

Он Вороний оступився на якусь п'ять назад, і отрок похитнувся в сідлі, а Могута скористався тим і примусив свого коня рушити вперед, ще крутіше стати на задніх ногах, щоб силою ваги своєї звалити все-таки зухвалого хлопчиська. Та йому не поталанило. Всеволод ухитрився перенести опір зусиль своїх на стремена і, зводячись, з такою силою наліг на списа, що Могутин кінь не встояв на задніх ногах, звалився на спину разом із комонником.

Це було щось незвичайне, страхітливе навіть, і дружинники збагнули вмить, що отрок — обранець долі, тієї всевладної сили, яка панує над усіма, але сприяє небагатьом, що їм, під владою сущим, нічого не лишається робити, як погодитись із тим вибором.

(Далі буде)

PROMIN

Vol. V. No. 2 ENGLISH SECTION February 1964

CHRONOLOGY OF UKRAINIAN HISTORY IN CANADA

(The Annals of Ukrainian Life in Canada, volume 2, by Olha Woycenko, covering postwar years — 1919-1924, printed and published by the Trident Press Ltd., in Winnipeg, 1963, 395+8 pp.).

In her first volume, published in 1961, Olha Woycenko gave us a condensed chronology of Ukrainians in Canada mainly for the period 1910-1918, with side glimpses reaching up to 1874, based on news items and articles in the weekly „Ukrainian Voice", (which had its origin in 1910). The new volume covers the postwar period: 1919-1924. The author states in her foreword: „In this period the Ukrainians in Canada were deeply concerned with events which developed in their former homeland. They were extremely disappointed in the loss of Ukraine's independence, and in various ways they endeavored to help the cause."

Further on, in her foreword, Olha Woycenko continues: „In spite of this profound concern about Ukraine, the Canadians of Ukrainian descent at the time fully realized that Canada is their new homeland... With this reality in mind, they began to fully participate in all walks of life of the country... On the other hand... they continued to develop their cultural life... Consequently, the period covered in this volume evidences the differentiations of the religious-confessional as well as social and political life."

Olha Woycenko is not only strictly but also healthily impartial in regard of her sources of information. As long as somebody does or says something noteworthy, she dares faithfully to record it. Especially of great interest are her so-to-say introductory excerpts from speeches or writings for each year. For instance, she quotes as an introduction for the year 1919 from a speech of T. D. Ferley which was delivered on February 6, 1919, in the Manitoba Legislature. Mr. Ferley says: „A new and healthy nation is coming into existence, but to accomplish this end, Mr. Speaker, joint efforts are required of every person that is going to form this new grand nation." Of course, Mr. Ferley spoke of the growth of Canada, and of the deeper awakening intellectually and morally among Canada's ethnic and religious groups. So does our author.

Ol'ha Woycenko

This second volume of Olha Woycenko's condensations and of brief quotations from the news and articles in the "Ukrainian Voice" differs from her first volume in many respects: the items are more representative, more to the point, and exceptionally well expressed. In other words, the author has mastered by this time the art of being an exact and interesting chronicler. Furthermore, she has learned by this time to look at the newspaper items with impartiality. Her new volume clearly points out to us that the period 1919-1924 was a period of great material and spiritual growth for the Canadian Ukrainians, nevertheless, it was a period of religious and political differentiation.

To all those interested in various phases of Ukrainian life in Canada, the book under review is a reliable source of objective information. Its usefulness is increased by extensive indices which cover personal names, subject and non-Ukrainian names and titles. O. Woycenko's **Annals of Ukrainian Life in Canada** should be on the shelves of all libraries — institutional and private — as a basic reference book in its field. The publication of further volumes is eagerly awaited by historians as well as the public in general.

O. Ewach

THE CONFERENCE OF W.F.U.W.O. IN EUROPE

The conference, which took place in Nottingham, England, November 14—17, 1963, was held under the auspices of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations with the active support and participation of five Ukrainian women's organizations in Europe, namely: England, Austria, Belgium, France and Western Germany.

The five organizations were represented at the conference by two delegates from each organization.

The question, in some readers, may arise:

1. What is the W.F.U.W.O., as well as its functions and achievements, and;

2. What was the purpose of the conference?

The W.F.U.W.O. in the Free World was organized in Philadelphia in 1948 at a World Congress of Ukrainian Women. This was during a very critical period in the Ukrainian feminist movement which began some eighty years ago.

Ukrainian women were granted equal franchise and political rights by the Ukrainian National Republic in 1918. At that time they also made contacts and became members of international women's organizations.

The period between the two wars is noted for the tremendous growth of women's organizations in western Ukraine, membership of which included even the peasant women of the rural agricultural areas. In central Ukraine, under the Soviet occupation, organized feminist movement was completely liquidated. Women's organizations were not allowed to function nor to have any relationship beyond the borders.

The second World War brought about complete destruction of the women's organizations and their achievements of sixty years, for in 1944 Soviet troops occupied all of Ukraine and made it a part of the U.S.S.R. The Soviet regime suspended the activities of all women's organizations, and as a result, a large number of the leading women found themselves as refugees in western Europe, many were deported and forced into hard labour in concentration camps, and many others, especially the young women, died in underground actions of the Ukrainian Insurgent Army. This placed the Ukrainian feminist movement in a very critical situation.

In 1948 organizations of Ukrainian women in the Free World, U.S.A. and Canada, which at that time already had more than twenty years of achievement behind them, called a Congress in Philadelphia at which delegates from Ukrainian women's organizations of U.S.A., Canada, and Europe were present.

The Congress of Ukrainian Women in Philadelphia declared itself definitely in support of the Ukrainian nation's right to freedom and democracy, and as firmly opposed to the occupation and regime of the communists in Ukraine. Furthermore, due to the fact that organized Ukrainian women, wherever they may be living, have many common problems (e. g. upbringing of the younger generation, perpetuating the finest in Ukrainian customs and tradition, fostering the Ukrainian language, etc.), the Congress came to the conclusion that constant contact between the various women's organizations is most desirable. Such contacts would allow for exchange of ideas, methods of work, coordination in certain areas of activity, etc. For this purpose it was therefore resolved, to form a world wide body of women's organizations, thus the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (W.F.U.W.O.) came into being.

At the present time W.F.U.W.O. has fourteen members — national organizations on three continents and in eleven countries. Although the president, Mrs. Olena Salizniak resides in Montreal, Canada, the headquarters of the federation are in Philadelphia, Pa., U.S.A.

The main functions of W.F.U.W.O. are:

1. Educational;
2. Cultural;
3. Publications and publicity;
4. Social Welfare and the utilization of local services as well as help for the needy in other countries;
5. Soviet studies committee;
6. Relations with world feminist movements and studies about their current trends.

What was the purpose of the Conference which was held in England?

1. To consolidate and elevate the work of women's organizations in Europe and to promote their interest in general problems;

2. To inquire into all problems connected with their work;

3. To help and encourage the Ukrainian mother in recognizing her ability successfully bringing up her children in new conditions and environment;

4. To find a common medium for contact with the young people; to encourage them, and to guide them in education so that they may adopt and foster the highest ideals of all mankind and their own nation;

5. To examine closely the position of Ukrainian women under the Soviet regime and to become

MARKO VOVCHOK

By Percival Cundy

Editor's note: Beginning with the present issue of "Promin," we are publishing a literary silhouette of Marko Vovchok (1834-1907), an outstanding writer of Folk Tales, and master of the Ukrainian language and style. The author of this article is the late Dr. Percival Cundy, who is also the translator of Lesya Ukrainka's works. The article on Marko Vovchok is being published for the first time, by the kind permission of Mrs. Cundy, widow of the late literary scholar.

With the publication of this article, we hope it will evoke interest in all to read Marko Vovchok's works in the original — in Ukrainian. Since the time that Taras Shevchenko first expessed himself thus, it has been repeated many, many times, that to master the Ukrainian language, one should begin by reading Marko Vovchok's literary gems.

„What Shevchenko is for Ukrainian poetry, that is, a model of form and content for others to follow, Marko Vovchok is for Ukrainian narrative prose, although of course the talents of the two writers cannot be put in ambivalent comparison."[1] The appearance of the first volume of **Tales of the Common People** (Narodni Opovidannya) in 1857 by a hitherto unknown writer created a furore in literary circles in Russia. When the book came out under the editorship of Kulish, he prefaced it with a foreword in which he placed the author in the same category with Shevchenko and Kvitka. „The great merit of these **Tales,** "he said, „consists in the fact that they describe our pepole as they actually are, not as we see them from the outside, but as they mutually look upon themselves... Such stories as these by Marko Vovchok (God grant there may be more of them!) will in time become fundamental in our national literature."

There is an element of the mysterious running all through the life and literary work of Marko Vovchok, pseudonym of Mariya Markovych, wife of Opanas Markovych, a member of the Brotherhood of Sts. Cyril and Methodius, to which Shevchenko and Kulish had also belonged when it was condemned in 1848.

In the preface quoted above, Kulish tells how the first of the **Tales** came to him. In the magazine he was then publishing he had printed a request for ethnographic material for further volumes of

1. Serhiy Yefremov.

Marko Vovchok

his **Notes on Southern Russia.** "Some one," he wrote, "signing himself Marko Vovchok sent me a MS comprising two short narratives. I glanced at them and thinking them to be a stenographic report of oral tales in the vernacular, laid them aside. A couple of weeks passed before I took them up again and began to read carefully. I could hardly believe my eyes; I had in my hands a faultless artistic production, lucid, full of freshness. I wrote the author asking how they came to be written. The reply came that the writer had lived a great deal among the peasantry, although not of the same social class, was greatly interested in studying them, and loved their society very much. The stories were the fruit of what the writer had seen and heard among them..." Continued Kulish, "The author was evidently engaged in ethnographic study, but by his deep penetration into the souls of the personages he described, his perception of beauty in nature, and the harmony of the language in which he clothed his work, was manifestly a poet in ethnography."

When the **Tales** came to Shevchenko's attention, he was enthralled by them. He soon had an opportunity of becoming acquainted with the author when Mariya Markovych with her husband came to St. Petersburg on a visit. It was to her, as a memorial of the day he met her first, that he dedicated the lines which begin:

"Not long ago, beyond the Urals far,
I wandered lonely, and God I prayed
That our beloved cause might not be lost,
That our dear speech should not die out for aye —

accurate informers regarding their plight;

6. To strive towards cooperation between women's organizations in the various areas of the settled countries;

7. To strive towards better understanding amongst the Ukrainians in the Free World, to coordinate certain activities in their work for freedom and independence for their homeland.

God heard that prayer, and unto us has sent
A tender prophetess to speak for us —
One who unveils the cruel, heartless deeds
Of men insatiable. . .''

The great Kobzar adopted her as his „literary daughter'' and hereditary successor in the field of Ukrainian literature. It was at this time, in the course of a conversation Shevchenko had with Turgenev, that the novelist enquired what authors he should read in order to gain familiarity with the Little-Russian dialect. (The word ''Ukrainian'' was taboo in Russia then). Shevchenko burst out enthusiastically: ''There is only one who has a mastery of our language: Marko Vovchok!'' This led to a personal acquaintance by Turgenev with Shevchenko's ''literary daughter,'' and as a result the first volume of the Tales appeared in Russian, translated by Turgenev himself. A year later what is considered to be the most characteristic of Marko Vovchok's stories, **The Aristocrat** (Instytutka), also appeared in Turgenev's Russian translation two years before it was published in the original Ukrainian. Her popularity was great but also lasting. Before me as I write lies a copy of **Marusya** (also called ''The Kozak's Daughter''). It was printed in Zhovkva, 1938, and bears on the title page ''Tenth Edition.'' What is more, the editor, T. Kostruba, says in a foreword: ''This story is a most popular book in Europe. Translated into French it has run through several dozen editions, and from French it has also been translated into German and Italian. A bibliography of her works shows that in addition to the language already mentioned, her stories have appeared in Serbian, Croat, Polish, and Czech. In English a few of them, translated by the present writer and others, have appeared in recent years in the pages of the ''Ukrainian Weekly.''

The publication of the **Tales** created an impression comparable to that made by Harriet Beecher Stowe's **Uncle Tom's Cabin**, although, from a literary artistic point of view, there is no comparison between the two women writers. Marko Vovchok's work has remained as Kulish prophesied it would; ''fundamental in our national literature.'' Seventy years later, Yefremov said what anounts to the same thing in other terms. Critics made a search for parallels in the work of both, talked about ''influences'' of the American on the Ukrainian authoress. However, it does not seem that Marko Vovchok was acquainted with ''Uncle Tom's Cabin'' when she was writing the first series of her stories. What the two women had in common was a burning indignation against human bondage of any sort and a profound sympathy with the enslaved and downtrodden, one with the Negro in America, the other with the serf in Russia. ''Even the ox under the yoke will bellow; why then should not a Christian soul suffer all kinds of abuse and indignity and not cry out,'' says one of Marko Vovchok's characters. Harriet Beecher Stowe's work was a powerful piece of literary propaganda for the times in which it was written, while Marko Vovchok's **Tales** remaining classic. Her work bears the stamp of native originality in form and content, coupled with the power to touch the most sensitive strings in the reader's heart, and through it all a democratic, freedom-loving, humanitarian philosophy of life.

As has been said, there is much of the mysterious, unexplained, and conjectural in the life and personality of Mariya Markovych. As far as Ukrainian literature is concerned, she was like a meteor, bursting out suddenly with brilliancy and as swiftly fading away. As there was at first little knowledge of the facts behind the pseudonym and confusion later on, the authorship of the **Tales** was a matter of critical debate for years. The question was: Who in reality is Marko Vovchok? Mariya, or Opanas, or both together?

The fact that Mariya had apparently been brought up solely at Orel in Great Russia, and that she seemed to have resided only five to six years in Ukraine after her marriage to Opanas Markovych, coupled with the fact that her husband was a zealous Ukrainian with a passion for the study of the peasantry and their folklore, gave rise to the assumption that the pseudonym covered the cooperative authorship of husband and wife. This was reinforced by a false statement made by Kulish, according to which Mariya provided the plot and artistic form and Opanas the verbiage of the **Tales.** The inference was drawn that it would have been impossible for ''a typical and full-blooded Great Russian'' to have acquired the mastery of the language and insight into the life and psychology of the peasantry displayed in the **Tales** in so short a period of residence in Ukraine. Moreover. while there, the Markovych's had lived mostly in cities and very little in the country. On the other hand, it was a fact that Mariya possessed remarkable linguistic gifts. She spoke French like a native without a trace of foreign aacent, Polish likewise; Czech admirably, and she could read with ease and discrimination German and English classics in the original languages. With such gifts she could easily in five or six years residence in Ukraine have attained the mastery of the vernacular she displayed in the **Tales.**

(To be Continued)

Успіх молодої балерини

У суботу 7-го грудня в переповненій глядачами залі Джулліард Скул ов Мюзік в Ню Йорку силами студентської молоді цієї школи виставлено музичну комедію „Ан де Тавн" Леонарда Бернштайна на текст Бетті Комдена і Адольфа Ґріна.

Понад півсотні юних артистів і артисток демонстрували тут своє вміння у танцях, співі і слові. А серед них першу ролю відіграла наша українська дівчина Тамара Вожаківська.

Ще зовсім маленькою дівчинкою привезли Тамару батьки з Німеччини, і тут, в Америці, прокинулась в неї любов до хореографічного мистецтва. Спочатку відвідувала вона Фред Астер Стюдіо в Ню Йорку, а далі, з переїздом батьків до Нюарку, балетну школу Фреда Даніелі, де вчилася два роки. В 1961 році прийнято її по конкурсу в Джулліард Скул ов Мюзік, де здібній учениці призначено стипендію.

Тамарі Вожаківській пощастило дуже скоро вийти з-поміж співучнів на перше місце.

Минуло ще два роки наполегливої праці, і от мали ми приємність бути свідками справжнього тріюмфу нашої молодої артистки в керівній ролі міс Сміт у музичній комедії „Ан де Тавн".

В міру модерна, ця музична комедія включає всі елементи сценічного мистецтва — музику, співи, танці, діялоги і навіть акробатику.

У першій дії виконані Тамарою танки були перейняті легким гумором, безпосередністю і чарівною виразністю. Вона жила на сцені кожною клітинкою свого добре натренованого тіла і була ґраційною в кожному русі, не зважаючи на дещі модерний характер танців.

Але повністю виявила свій незвичайний талант молоденька балерина в другому акті, в танці „Де дрім Коні Айленд". Це вже був цілковито клясичний танок, виконаний на пуантах, у легкій, як хмаринка, рожевій спідничці. В цьому стилі Тамара кохається найбільше. І тому стільки ніжної лірики вклала вона в цей танок, стільки юного почуття!

Тамара Вожаківська мріє про клясичний балет, про широку, світової слави сцену Роял Болей в Лондоні. По закінченні школи і одержанні звання бакалявра мистецтва — а для цього ще треба провчитися півтора року — вона хоче їхати до Англії, щоб спробувати там щастя.

Замітка редакції: Про Тамару Вожаківську є обширна силюетка в книжці „Українська жінка в хореографії" М. Пастернакової, що її видав Союз Українок Канади.

Тамара Вожаківська

Побажаймо ж від щирого серця успіху нашій молодій, талановитій балерині!

А. Коссовська. „Свобода"

Георгій Костоправ

Вечір

Плинуть небесами спроквола, поволі
Сиві та рожеві хмари кораблі.
Вітер пестить збіжжя на безкраїм полі,
І проходить красень-вечір по землі.
Повітряне море голубів купає —
Ось вони майнули й зникли в далині.
Заспівали друзі в степовім розмаї —
Радості дзвінкої повні їх пісні.
І в моєму серці райдужна заграва
Світлої любові, осяйних думок,
А земля неначе, книга величава, —
У оправі чорній безліч сторінок.
По дорозі йду я, думаю я, ставши
Думаю я, ставши біля лип старих.
Скількома шляхами відходив назавше,
Скільки доведеться, ще пройти доріг!
Молоду снагу я ще зберіг неначе,
Добре мені знана і життя ціна.
...Вистига повітря, наче жар гаряче
І з долин вологий, подих долина.
Кораблі-хмаринки плинуть небесами,
Виглянув з-за скелі місяця ріжок.
Серце має повне щастя голосами,
Світлого любов'ю, сяєвом думок.

Перекл. з грецької Г. Кочур.

ПРОБА НАШИХ СИЛ

Комітет Українок Канади, Торонто.

Це була проба, безперечно, і то дуже сміліва, проба сил нашої етнічної групи. Без огляду на численні труднощі і перешкоди, звязані з так широко закресленим пляном-показати своїм і чужим здобутки української культури, хоч би в невеликій частині, яка дала б поняття про загальну культуру талановитого українського народу, — ця проба, обєктивно кажучи — вдалася.

Наше, організоване в Комітеті Українок Канади жіноцтво, взяло на себе відповідальність за урядження виставки образотворчого мистецтва, народніх виробів, а також — книжки й преси.

Виставки відкрили дуже урочисто, мейор міста Торонта, нині покійний Доналд Соммервил і голова Комітету Українок Канади, пані інженер Леоніда Вертипорох. Так почався тиждень „Української Культури", від 16 листопада до 26-го, м.р.

Народня ноша, привезена з Краю, керамика й різьби, деякі з дуже давніх часів, могли б бути прикрасою не одного музею. Це завдячуємо пані Велигорській, голові Комісії народнього мистецтва, та її помічницям. Пані Велигорська, безперечний знавець в цій галузі, виявила багато зрозуміння для свого завдання, виставляючи лише оригінальні взори, не домішуючи до них фабричних репродукцій, яких так багато зявилося останніми часами на ринку.

Нажаль, приміщення не дописало і експонати не могли бути представлені в повній їх красі.

Виставка образів мала кращі умови — бо ширшу залю і багато світла.

Наше образотворче мистецтво не має виразного національного характеру, бо малярство, або різьба, належать до загально-людського ґенія. Тому артист-маляр іде з духом часу і тематика його образів вповні залежить від його внутрішнього „Я". Тим пояснюється шукання нових форм і ріжноманітність типу образів.

І на нашій виставці, яка мала вона не була, змогли ми показати твори мистців далеко-сягаючих напрямків.

Відділ книжки і преси не дав правдивого образу цього відтинку української праці. Багатьох, навіть місцевих видань бракувало.

Комітет Українок Канади, в особі пані Проців, подбав також про належите прийняття гостей чаєм, кавою й солодким печивом. Обслуговували наші панночки, в народніх строях. Можна було подивляти організованість, при виконанні цих обовязків, в по береги заповненій залі, яку виявили господині, розливаючи чай і каву й панночки, розносячи в тісноті таци з почастунком.

Видно було, що публіка зацікавилася образами і експонатами народнього мистецтва. Виставка продовжувалася цілий тиждень. Кожна складова організація Комітету Українок Канади виделеґувала по кілька пань, які дижурили щодня, від 9-ї рано до 9-ї вечером. Вони давали також пояснення відвідувачам. Кожна організація мала призначений собі день і відповідала за порядок на залях.

Не буду торкатися інших імпрез „Тижня Культури", бо про це ми вже читали в пресі, і признати треба, що вони вповні вдалися.

Спиняюся на виставках, бо урядження їх лягло цілковито на жіноцтво. І це було не так легко, бо треба було спровадити експонати, ульокувати їх та ще пильнувати весь тиждень. А вкінці — навпаки — пакувати і повертати власникам, деякі навіть до Европи.

Тут треба, по справедливості оцінити працю Голови Комітету Українок Канади в Торонті, пані інж. Леоніди Вертипорох, яка керувала цілою акцією: про все подумала, подекуди мусіла р:шуче домагатися, наражаючись нераз на прикрости, але свого досягала... Вона була скрізь і своєю енергією підтримувала інших учасниць.

З повною сатисфакцією признаємо, що всі жінки, які **добровільно** зголосилися до цієї денервуючої й відповідальної праці, вивязалися сумлінно зі своїх завдань.

А що були недоліки... То де ж їх не буває? І не завжди від організаторів залежить оминути їх!

Ми своє зробили і то щиро! А що до критиків?.. Ще давно французи сказали: „Критикувати легко — виконати трудно".

В. Завадська

СТЕЖКА

Хто перший топтав її, невідомо. Наліво ступиш — провалишся, праворуч звернеш — теж трясовина. А йди протоптаною стежкою й виведе вона тебе до сухого берега.

І вже тільки там подумаєш: як же було тому, хто йшов перший.

ДЖІН КАССЕЛЬМЕН

Вперше, відколи її обрано до парляменту 1958 року, Джін Кассельмен — консервативна репрезентантка округи Ґренвіль — Дандес — знаходиться в опозиційній партії, однак вона знає політику настільки добре, що і в цій ситуації вив'язується успішно з своїх завдань. У її родинному домі політика була повсякденним предметом розмов, бо її батько, Ірл Ров, лейтенант-губернатор Онтеріо, це заслужений провінційний і федеральний парляментарій. У 1946 році Джін вийшла заміж за полк. Клера Кассельмена, консервативного репрезентанта східньо-онтерійської округи, яку вона тепер сама репрезентує. Коли він помер, то зовсім природньо пані Кассельмен кандидувала в цій окрузі 1958 р. і була обрана до палати громад. З того часу вона двічі захищала свій мандат і двічі перемогла суперників. Тому що в той час її батько був теж членом палати громад, тоді вперше у федеральному парляменті займали місця одночасно батько і дочка.

Першим важливим завданням, що його здійснювала пані Кассельмен, була її участь в канадійській делегації на сесію 16-ої генеральної асамблеї ОН. 1962 року її іменовано парляментським секретарем міністра охорони здоров'я. На цьому відповідальному посту вона „майже забула, що це таке нормальне життя". Крім численних обов'язків, їй доводилось ще виступати з промовами в різних місцевостях, часто замість різних міністрів. Джін Кассельмен є одною з найпопулярніших постатей у парляменті. Її популярність поза парляментськими колами проявилася мин. року, коли її прізвище було серед кандидаток на титул „канадійської матері року". Вона вважає це великою честю, бо хоча вона завжди з запалом займалася політичною діяльністю, то всетаки головну увагу вона присвячує вихованню своїх дітей, 14-літньої дочки і 10-літнього сина.

Джін Кассельмен народилася в Ньютон Робінсон, Онтеріо, 1920 року, середню школу закінчила в Баррі, а університет у Торонто. Перед своїм одруженням вона працювала в Американській повітряній лінії в Торонто й Монтреалі, а згодом у Торонтонському Університеті. Тепер вона живе у Прескат. Джін залюбки плаває в ріці св. Лаврентія, грає в ґольфа або „керлінґ" та часто разом з своїм сином стріляє з рушниці до цілі. Любить вона теж подорожувати і не раз згадує свою подорож до СРСР 1957 року з першою групою туристів, які поїхали туди у відвідини. У 1959 році вона побувала в Китаї, на Далекому Сході, в 1961 року знову в СРСР.

„Канадійська Сцена"

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З РОЛЕЮ ПРЕСИ

(АҐ) Цього року вперше організовано в Канаді літній курс для вчителів, присвячений справі ознайомлення їх з ролею преси як допоміжного засобу в навчанні. Двотижневий семінар у Карлтонському університеті в Оттаві організовано з ініціятиви Асоціяції канадських видавців газет. У Сполучених Штатах, де в багатьох школах приділяють особливу увагу справі користування газетами при обговоренні поточних проблем країни й політичних подій, такі курси для вчителів влаштовуються вже протягом кількох років під егідою американських видавців.

Як і не дивно, але в школах приділяють більше уваги телевізії, ніж пресі. Можливо, на це впливає факт, що телевізія є новиною в галузі винаходців. На телевізійному екрані учні бачать мальовничі краєвиди, цікаві короткі фільми й актуальні події. Крім того, один короткий телевізійний фільм заміщає тисячу прочитаних слів. З погляду часу телевізія має перевагу над пресою. Але загалом, читання преси дає більше користи ніж сидіння перед телевізійним екраном. Воно сприяє самостійному мисленню і формує інтелект.

Телевізійні програми не охоплюють всіх ділянок життя. Треба усвідомити, що телевізія більше служить справі розваги, ніж поглибленню освіти. За малими винятками, телевізійні програми підготовляються в легкостравній формі, щоб їх могли зрозуміти широкі маси. У цьому відношенні вони належать до категорії виробів масової продукції.

У галузі формування молодого інтелекту телевізія аж ніяк не може замінити преси — в школі й поза нею.

Один чолов'яга з піною на устах обурювався на обмеженість тематики, на відірваність від пекучих вимог життя, на низький художній рівень сучасної літератури. Коли дійшло до конкретних прикладів, виявилося, що цей чоловяга „принципово" не читає сучасників.

Ірина Вільде

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ГОСТИНА У НЕСТОРА

Ми одержали книжки, в нагороду за добрі успіхи в українській школі. Нестор найбільше втішався цим дарунком. Оглядав його зверху і в середині, обертав і не хотів бігти з нами грати м'ячем.

— Та ходи, Несторе! Така гарна погода, гріх сидіти в хаті!

Нестор не послухав. Побіг додому. Мешкав недалеко школи. Він завжди мене запрошував до себе, але я волів залишитися на шкільному подвір'ї, щоб покидати трохи м'ячем. Та сьогодні я рішив побігти за ним.

— Несторе! Це справді всі книжки твої! Та ж це справжня бібліотека! Звідки ти гроші береш, щоб купувати всі ці книжки?

— Більшість моїх книжок одержав я в дарунку. Деякі купив сам за заощаджені гроші. Бачиш — я не купую собі май же ніколи ніяких ласощів. А тато, коли побачив, що я зібрав багато книжок, купив мені поличку горіхову, і зелену завісу й оправив всі мої книжки в чудові кольорові обкладинки. Бачиш, коли потягну шнурочок, завіса розсувається і я любуюся рядами різнокольорових книжок. Всі блищать, із позолоченими написами на хребтах. Є тут повісті, описи пригод, поезії, багато з гарними образками.

Я дивився на скарби Нестора і мені було прикро, що я своїх книжок так не шаную. І як він чудово їх поуставляв. Білі біля червоних, чорні біля жовтих, сині біля чорних, очей відірвати не можна. Катальог зробив собі також. На книж-

ках були дати і підписи тих, що дарували їх Несторові, деякі були старі, але виглядали наче нові. Я пригадав собі — скільки то книжок за цей час я подер!

Цілу годину тими книжками мене забавляв. Нову книжку уставив раз, потім другий, аж поки не знайшов для неї найкращого місця. Поводився з нею як з найдорожчим скарбом.

Потім запросив Нестор мене до кімнати його батька.

— Що ж ти скажеш про мого літописця? Як так будеш далі збирати книжки, не зміститься у хаті. — Поплескав сина по плечі і засміявся своїм грубим голосом.

А Нестор мовчав, тільки очі зажмурив.

Я не знаю, але якось мені було дуже приємно оглядати книжки та слухати як Нестор щось цікавого міг сказати про кожну книжку. Які тільки дива не розповідав він мені з прочитаних книжок. І коли при прощанні мені сказав:

— Якщо хочеш, позичу тобі „Козацька дитина". А чи прочитав ти вже „Бог вогню"?

Вернувшись додому, сказав я татові: — Не розумію. Нестор не є дуже популярний у школі, не є такий дуже великий спортовець, виглядає навіть смішно, але імпонує мені.

— Імпонує тобі, бо то хлопець з характером. З нього будуть люди.

— За дві години мого побуту в нього не показав мені ані однієї своєї забавки, ні одного „комікса", ніякого альбому з моделями авт, артистів і спортових зірок, не засміявся ані разу, а всеж таки було мені дуже приємно з ним.

Тато сказав:

— Не можна не любити й не шанувати таких хлопців, що люблять книжки. Я радий, що ти був у Нестора. Ще більше буду радіти, коли до нього заходитимеш частіше.

Т. Горохович.

ЛЮТИЙ

Братік січня — білий лютий,
В білі валяночки взутий.
Светрик, шапка, рукавички,
Все біленьке, окрім личка.
А личко рум'яне,
Як сонечко ранне.
Пустотливий січня братик,
Кида в вікна сніг лапатий,
Сипле й сипле сніг під ноги,
Замітає всі дороги.
Братік січня не вгаває.
Поспішає, поспішає...
Здогадався пустунець,
Що зимі прийшов кінець.

О. Лупій.

З академії Лесі Українки у Вінніпеґу

Заходами Комітету Українок Канади відбулась у Вінніпеґу 27 жовтня 1963 р. в Плейгавзі театрі урочиста академія, присвячена пам'яті поетки у 50-ліття її смерти.

В програму входили виступи жіночого хору, постановка драматичної поеми „На руїнах", збірна деклямація пластунок „Сім струн". Виступав смичковий квартет і чарувала публіку своїм сольоспівом молоденька Оксана Онуфрійчук, при піяно — панна Карпінка.

Атракцією академії була доповідь Ізидори Косач Борисової, рідної сестри Лесі Українки, що тепер жива в Ню Йорку. По концерті, зорганізоване жіноцтво улаштувало того самого вечора в Народнім Домі гостинне прийняття для пані Ізидори Борисової, яка ще кілька днів гостила у Вінніпеґу.

Українське зорганізоване жіноцтво м. Вінніпеґу спільними зусиллями місцевих жіночих товариств гідно вшанувало память поетки у 50-ліття її смерти. Символ єдности української жінки — це шлях, що на нього вказувала Леся Українка.

Велика театральна заля Плейгавз була заповнена публікою, яка своєю присутністю віддавала шану найбільшій поетесі України — Лесі Українці.

Маруся Білоус вручує квіти Ізидорі Косач-Борисовій по її доповіді на сцені Плейгавзу у іВнніпеґу.

Жіночий хор у Вінніпеґу під час виступу на академії Лесі Українки у Вінніпеґу. Посередині стоїть його диригентка Галя Гаврилюк.

РЕЗОЛЮЦІЇ

Ухвалені на провінціяльнім з'їзді Союзу Українок Канади в Едмонтоні, 19-го жовтня, 1963.

Враховуючи важливість навчання української мови, цей з'їзд доручує Провінціяльній Екзекутиві Союзу Українок Канади на Альберту продовжувати й надалі видачу Степендій студентам, що найкраще відзначаться в навчанні української мови на курсах, що відбуваються в Інституті Св. Івана.

З'їзд закликає матерів і батьків докласти всіх сил і старанно підготовити своїх дітей до вивчення української мови в середніх та вищих школах і заохочувати їх брати український курс на Албертійськім університеті.

Беручи під увагу важливість затримання української мови для підтримання українського громадського життя й рідної Церкви, цей З'їзд закликає українське громадянство звернути більшу увагу на заснування і піддержання Українських Дитячих Садків, Рідних Шкіл та Недільних Шкіл, які являються одним з найважніших виховавчих чинників у навчанню й затриманню чистої української мови поза домом.

Беручи під увагу, що дім являється найважнішим виховавчим чинником у навчанню й затриманню чистої української мови, цей З'їзд Союзу Українок Канади, закликає відділи до організування й провадження курсів українознавства для молодих і старших матерів, що виховують дітей.

З огляду на важливість рідної преси у культурному і народньому житті, цей З'їзд закликає всіх членок відділів Союзу передплачувати та поширяти наш журнал „Промінь".

Цей Провінціяльний З'їзд Союзу Українок Канади на Альберту, завзиває своє членство точно себе реклямувати слідуючими способами:

Тримати точні записки своєї праці у відділі і зберігати їх для вкладу до правильної історії Українців в Канаді, що є конечним для загального Канадського Архіву.

Бути постійно чуйними до того як нас реклямують не українці в Канаді і поза Канадою.

Справляти Українському Дослідно-Науковому Публіцистичному Інститутові, всякі мильні інформації з преси, з книжок, почерез радіо фільми і телевізію, взагалі зі всіх джерел, що українцям шкодять.

НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК

На невянучий вінок свого мужа, бл. п. Василя Бевша, що упокоївся 10 жовтня 1963 р. в госпіталі в Торонто, його дружина Таїсія Бевш зложила прес фонд журнала „Промінь" 15 дол.

У своїм листі до редакції, пані Бевш пише:

„Від смерті мого покійного мужа Василя минуло два місяці. Не віриться, що його немає в живих. Потрохи привикаю до самоти. Почала виконувати організаційну працю (пані Бевш є головою пров. екзекутиви Союзу на Східну Канаду). Відвідали ми відділи в Ст. Кетеринс, Скарборо. На весні плянуємо мати окружний з'їзд.

Приємно належати до організації Союзу Українок. Я дістала так багато листів співчуття від відділів у Східній Канаді та від поодиноких членок. Я їм всім дуже вдячна. Відчуваю, що належу до великої родини...

Таїсія Бевш

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Літературний Конкурс СФУЖО

З ініціятиви й фундації радної м. Дітройту Марусі Бек, створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць. У виконанні цієї постанови проголошуємо оцим П'ЯТИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО.

Предметом Літературного Конкурсу є оригінальна сценічна п'єса, або інсценізація існуючого літературного твору, в осередку якого стоїть небуденна жіноча постать. Розмір сценічного твору довільний, одначе побажане було б, щоб кількість осіб не була надто численна й декорації відповідали спромогам української сцени.

На нагороду призначено по 100 дол. на оригінальний сценічний твір і інсценізацію.

Учасниками Конкурсу можуть бути жінки-письменниці, або всі, що хотіли б ними бути.

Твори розгляне й оцінить Мистецьке Жюрі, у склад якого входить — Оксана Керч, др. Григор Лужницький та Ірина Винницька-Пеленська.

Реченець закінчення Конкурсу: 31. березня 1964 р.

Конкурсові твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в запечатаній коверті, на адресу канцелярії СФУЖО з дописко̀ю **„Для Комітету Літературної Нагороди":**

WFUWO, 4936 N. 13th St.,
Philadelphia 19141, Pa.

КОМІСІЯ ФОНДУ І. П. БАГРЯНОГО У КАНАДІ
ВІДОЗВА

Невблаганна смерть забрала від нас одного з кращих синів нашої Батьківщини, світлої памяти **Івана Павловича Багряного,** який до останньої хвилини свого зруйнованого в московських концентратах здоров'я працював на користь свого поневоленого народу, як поет, письменник і громадсько-політичний діяч.

Вельмишановний Приятелю!

Звертаємося до Вашого щирого серця з проханням відгукнутися з можливою для Вас матеріяльною допомогою у створенні фонду для увіковічнення світлої пам'яти **Івана Павловича Багряного.**

Нехай ця допомога засвідчить нашу пошану до Того, хто всі свої сили, до останнього подиху, віддав на користь нашої спільної справи.

Будьмо щирими жертводавцями!

В ім'я світлих ідей і дороговказів, залишених нам великим Борцем і Поетом, створімо фонд **І. П. Багряного,** метою якого була б побудова пам'ятника, видання літературно-публіцистичної спадщини Покійного та евентуальна допомога його родині.

Ваші пожертви радимо висилати грошевими перекази, або чеками, які належиться виповняти:

BAHRYANY FUND COMMITTEE OF CANADA
SO-USE (Toronto) Credit Union. Account No. 3492

та висилати на адресу:

BAHRYANY FUND COMMITTEE OF CANADA
P. O. Box 37, Toronto 4, Ontario.

ЛОПУХ СЕРЕД ПАПОРОТІ

Поміж витончених прегарних віял папороті виріс лопух — дебелий, м'ясистий. Стоїть чванькувато, впевнений, що навкола теж усі лопухи — однак неповноцінні, поїдені гусінню, і тільки він серед цих хворобливих створінь є втіленням незайманої краси.

ЗВІТ ПРОВ. З'ЇЗДУ В ТОРОНТО, ОНТ.

25-ий Ювілейний З'їзд Складових Організацій СУС Східної Канади відбувся 12, 13-го жовтня 1963-го року в залі під катедрою на 400 Батирст вул.

Сесія Союзу Українок Канади 12 жовтня.

З'їзд відкрила голова пані Таїсія Бевш коротким вступним словом; привітала голову Союзу Українок Канади пані А. Токарик та редакторку журналу „Промінь" пані Н. Когуську. Повстанням з місць та однохвилевою мовчанкою було пом'януто покійних членок. Президія з'їзду складалась з слідуючих пань: голова Союзу А. Токарик, редакторка — Н. Когуська, голови льокальних відділів — Н. Козій, І. Вахна, М. Іванець з Брантфорду, Г. Мельник з Монтреалу та д-ка М. Фотій — Торонто. Присутні добродійки були покликані до окремого столу: д-ка Дебрин з Лондону, д-ка К. Маґас та д-ка О. Вишивна з Торонто. Переведено святочну церемонію: п-і А. Пасерб уквітчала голову Провінціяльної Екзекутиви пані Т. Бевш, пані Бевш уквітчала пані А. Токарик, голову Союзу, а пані Н. Козій — редакторку Н. Когуську.

Голова Союзу, пані А. Токарик привітала з'їзд щирим коротким словом, висловила радість, що на з'їзді є багато молодих жінок, та поґратулювала Провінціяльній Екзекутиві, що запросила на головну доповідачку з'їзду, редакторку Н. Когуську. Після вибору номінаційної та резолюційної комісій слідували звіти урядниць Екзекутиви, що були заслухані з'їздом з великим зацікавленням.

Спільний обід відбувся в кафетерії шпиталю напроти катедри.

Пополуднева сесія:

Пані А. Євчук, культурно-освітня референтка, зачитала коротку, та змістовну доповідь на тему „Дайте дітям книжку". Підкреслила значіння книжки у вихованню дитини та у вивченню мови. В дискусіях членки закликали матерів уживати лише українську мову в родині, читати книжки дітям і заохочувати дітей читати книжки, а відділи закладати дитячі садки при школах. В дискусіях брали участь пані: Г. Мельник та пані Канарейська, О. Куць з Ошави, д-р Г. Янішевська, А. Бельбас та д-ка М. Фотій з Торонта і А. Ткачук з Вотерфорду.

Делеґатки, що склали привіти від відділів; пані М. Іванець — Брантфорд, пані Кузик, — Ґрімсбі, пані М. Пилип'як — Гемилтон, пані П. Дверничук — Лонґ Бренч, д-ка Дебрин — Лондон, пані Оля Куць — Ошава, пані М. Кей — Ніаґара Фалс, пані Л. Муровић — Скарборо, пані Н. Козій — Торонто, пані Л. Янкович — Торонто, пані П. Гаврилюк — Північне Торонто, пані Торошенко — Віндзор, пані Г. Мельник — Монтреал, пані Є. Загурак — Монтреал, панна Оля Крисюк — Монтреал, пані Н. Зубчинська — Лашін, пані А. Поліщук — Монтреал, пані О. Смильська — Гемилтон. Делеґатки та деякі з членок склали пожертви на провінційний фонд: разом $130.

Пані Н. Когуська в короткій дискусії на тему змісту журнала „Промінь" в якій взяли участь делеґатки відділів висловила думку, що завданням журнала, є відбивати сучасну добу та обговорювати біжучі проблеми. Редакторка закликала молодих жінок до співпраці в журналі. В жвавій дискусії на тему журнала брали участь багато членок. Д-ка М. Фотій подякувала редакторці за її цінну працю.

Д-р Г. Янішевська подала короткі інформації про Інститут св. Володимира в Торонто, що набув свій дуже гарний будинок та має вже 12 студентів на початку шкільного року. Інститут потребує нашої загальної підтримки.

Два внески було подано до резолюційної комісії як слідує: 25 Річниця З'їзду СУК на Східну Канаду вітає Інститут св. Володимира з набуттям нового будинку та з початком активної праці в цьому українському культурному осередку для студентів у Східній Канаді. З'їзд закликає всі відділи Союзу Українок Канади підтримати цю дорогу нам установу як морально, так і матеріяльно.

25-ий ювілейний з'їзд СУК на Східну Канаду закликає всі відділи СУК організовувати Дитячі Садки чи то цілоденні, чи одноденні при українських та недільних школах. Призвичаюймо дитину до української мови та української книжки від наймолодших років, записуймо дітей до недільних, українських шкіл та курсів українознавства, тоді й наша університетська молодь буде горнутися до нашої української церкви та до наших інститутів.

Екзекутива на Східну Канаду на слідуючу каденцію проголошена номінаційною комісією: голова — Таїсія Бевш, 1-а заст. — А. Пасерб, 2-а заст. — О. Смильська, 3-я заст. П. Дверничук, рекордова секретарка — Л. Янкович, кореспондентська секретарка — С. Олійник, скарбничка — О. Ґудзовська. Музейний комітет: голова — Івани Вахна, секретарка — Л. Волошин, скарбничка — М. Бур'яник, музейна референтка — П. Мощук. Референтки культурно-освітня та журнала „Промінь" — А. Євчук, організаційна — К. Сакалюк, окружні: М. Нема та Є. Загурак — Монтреал. Голови льокальних відділів в Торонто — Н. Козій та І. Вахна входять до Екзекутиви як заступниці голови. Контрольна комісія: М. Колодій — Торонто, М. Іванець — Брентфорд та Н. Левак — Скарборо. Після сесії СУК відбулися оглядини Інституту св. Володимира. В неділю, 13-го жовтня відбувся спільний обід в залі катедрального будинку. Господинею була провінціяльна голова Союзу, пані Таїсія Бевш. Обід приготовили членки місцевого відділу Союзу ім. Св. Княгині Ольги при помочі членок відділу Тризуб, під кирівництвом голови комітету господинь пані Марії Мудрої. На загальній сесії СУС 13-го жовтня 1963 пані Н. Когуська мала головну доповідь на тему „Наші завдання в світлі сучасних подій".

Т. Бевш, голова
Г. Янішевська, секретарка

ДО СЕКРЕТАРОК ВІДДІЛІВ:

У річних звітах діяльности відділів просимо подавати спис членок головного заряду, контрольної комісії і лише одну головну референтку кожного комітету. Скажім: старша сестриця, головна господиня, референтка імпрез і т. п. але не подавати всіх імен, що входять в кожний комітет. — **Редакція.**

ЗВІТ ПРОВ. З'ЇЗДУ СОЮЗУ В ВІННІПЕҐУ

Провінціяльний з'їзд Союзу Українок Канади на Манітобу відбувся у Вінніпеґу 8, 9 і 10-го лист. 1963 р.

Відкриття з'їзду попередила молитва, яку провів Всеч. о. М. Юрківський. З'їзд офіційно відкрила голова пров. екзекутиви пані О. Завісляк, вітаючи делеґаток і гостей: зокрема тепло привітала голову Союзу Українок Канади пані Анну Токарик, оцінюючи її труди приїзду і радість учасників з'їзду присутністю голови організації.

Привітальне слово від церкви зложив Блаж. Митр. Іларіон, підкресливши вагу жіночої організації, як в родиннім, так і в громадськім життю у збереженні культурних цінностей свого народу.

По виборі президії, комісій — номінаційної і резолюційної слідувало слово голови Союзу Українок Канади, пані Анни Токарик. Висловивши признання пров. управі в Манітобі за активну працю і привітавши делеґаток та гостей з'їзду, у своїм ціннім і змістовнім слові підкреслила важливість окремих ділянок нашої діяльности, поділившись плянами та проєктами праці в біжучім річнім сезоні. Зокрема звернула увагу на виховальну працю в дома і в організації.

На цьогорічнім з'їзді ми знов мали приємність вітати молоденьку студентку університету, Христю Гнатів, яка одержала стипендію Союзу Українок Канади у відділі Славістики за українську мову. Теза панни Гнатів -- „Життя і творчість Лесі Українки". Панну Гнатів представила референтка стипендій пані Розалія Кондра.

На з'їзді відбулось відзначення і вручення нагород переможців у кампанії за новими передплатниками „Променя" в Манітобі. Першу нагороду одержала пані Марця Сеніцька від відділу ім. Кн. Ольги у Вінніпеґу і другу — пані Анна Вишневецька від відділу ім. Лесі Українки у Вінніпеґу, а окреме признання за придбання під час кампанії поважного числа передплатників одержав п. В. Перепелюк з Флин Флон. Церемонію вручення нагород перевела редакторка журнала пані Н. Когуська.

Церемонією прийняття в члени нового відділу Союзу в Сарто, Ман. провела голова пров. екзекутиви пані О. Завісляк. Вона повітала представниць нового відділу — пані П. Сенів, голову і пані Романюк, секретарку, голові пришпилила відзнаку Союзу смолоскип і відповідною промовою повітала членок нового відділу Союзу в Сарто.

Лавою дискусії на тему „Канада на роздоріжжю культури" закінчувалась вечірня програма першої сесії. Цією частиною керував СУМК під проводом п. Юзвишина. Реферували питання — п. Г. Філь і п. Г. Падворца. Після вичерної дискусії відбулось чайне прийняття заходами пров. екзекутиви Союзу і місцевих відділів.

В суботу рано почалась друга сесія Союзу Українок. Тут вже членки провінціяльної управи здавали звіти з цілорічної діяльности. Звіти виказали поважну працю як самої екзекутиви, так і відділів у провінції. Провін. екзекутива у Вінніпеґу занялась підготовкою до головного з'їзду Союзу Українок Канади, що відбувся у Вінніпеґу, улаштувала заходами відділів у Манітобі вечерю в склепі Ітон в користь Колеґії св. Андрея, приготовила виставку писанок в бібліотеці Форт Ґері та проведено кампанію за новими передплатниками „Променя" в Манітобі. Час від часу голова виїздила з доповідями до відділів з нагоди імпрез і відділ у Сарто вступив до Союзу.

Привіти з'їздові зложили делеґатки відділів — А. Воробець — Л. Українки, Вінніпеґ, К. Підлубна — О. Кобилянської, Вінніпеґ, М. Сеніцька — Кн. Ольги, Вінніпеґ, В. Фещук — О. Кобилянської, Сондавн, М. Неґрич — О. Кобилянської, Вайта, Ґ. Гуменюк — Л. Українки, Транскона, О. Юзвишин — Л. Українки, Ст. Боніфас, А. Баран — О. Кобилянської, Роза, П. Матвійчук — Л. Українка, Овкборн, К. Долинчук — св. Ольги, Толстой. Писемні привіти — відділи — св. Ольги, Сірко, св. Ольги, Етелберт, Доньки України, Роблін, окр. представниці Марти Лебедович, відділу Л. Українки — Давфин. Привіт зложила також окр. представниця Толстой, пані К. Долинчук.

Адміністраторка журнала, пані А. Сарчук дала огляд стану журнала „Промінь" в числі його передплатників та видвигнула питання деяких проєктів на забезпечення журнала фондами.

Після дискусії над журналом, голова Союзу Українок Канади, пані А. Токарик представила ряд проєктів Союзу, над якими учасниці провели оживлену дискусію, деякі з них чисто адміністративно-ділового характеру, інші засадничого. Найбільше уваги було приділено провіектові виховальної праці та студійних вечорів для матерів, святкуванні 100-ліття Канади, інформації про Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій.

На закінчення сесії уряджено було святковий обід в Ренч Гавз, на якім промовляла пані Ольга Войценко на тему „Сторіччя Канади".

В неділю, на загальній сесії промовляла домініяльна голова Союзу Українок Канади пані Анна Токарик.

Членки пров. екзекутиви на Манітобу на каденцію 1964 р. — пані: О. Завісляк — голова, уступ. голова — Є. Білич, 1-ша заст. голови — (панна) Т. Ґаврисишин, 2-га заст. — В. Ґоряк, рекорд. секретарка — О. Долинчук, кореспонд. секретарка — А. Сарчук, касієрка — М. Симчич. Контрольна комісія — Е. Павлюкевич, Анна Воробець, Марія Кушнірик. Референтки: мист. і музею — А. Павлик, освіти — Г. Ласко, Архіву — Г. Майба, стипендій — Р. Кондра, Консументів — К. Сарчук, Ц. Оборони — М. Юрків, Пров. Жін. Рари — О. Завісляк, журнала — М. Сеніцька. Окружні представниці: Роблін — М. Лебедович, Овкборн — М. Швалюк, Флин Флон — Г. Перепелюк, Давфин — М. Білоус, Толстой — К. Долинчук.

Зложені на орг. фонд жертви під час з'їзду.

По 15 дол. — відділи: ім. Л. Українки — Вінніпеґ; по 10 дол. Доньки України — Роблин, О. Кобилянської — Вайта, пані А. Григорчук, Етлеберт. По 5 дол. св. Ольги — Етелберт, О. Кобилянської — Сандавн, О. Кобилянської — Вінніпеґ, Л. Українки — Мензі, Л. Українки — Овкборн, Л. Українки — Давфин, св. Ольги — Толстой, пані Марта Лебедович — Роблин, пані Арсенич — Вінніпеґ, пані Марія Білоус — Давфин, пані Зеновія Ситник — Давфин. По 2 дол. — добр. Грицина — Вінніпеґ, пані Марія Негрич — Вайта; по 1 дол.: пані Клавдія Долинчук.

Ольга Долинчук, Єлисавета Білич, секр. з'їзду

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ВЕЧІР КНИЖКИ І ПРЕСИ

Ванкувер, Б. К.

Одною з культурно-освітних імпрез, яку влаштував програмовий комітет при відділі СУК ім. Лесі Українки у Ванкувері, було Свято Книжки й Преси. Вечерок відбувся 27-го жовтня 1963 року в парафіяльній залі вечером.

Програма, хоч і була коротка, лишила в слухачів приємне враження. О. Сацевич відкрила свято це вступним словом, підкреслюючи, що кожна поява нової доброї книжки, це одно вікно більше в широкий світ. Святочний реферат, про значення друкованого слова, дуже гарно виголосила пані В. Пушка. Оксана Сацевич, молода сумківка, відіграла на піяно дві музичні композиції. Після цього пан І. Пушка, з великим чуттям і по мистецьки, перечитав дві короткі новелі з творів В. Стефаника. Про наш журнал „Промінь" говорила референтка, пані О. Кіндрачук. Пані: Р. Лебедович, В. Пушка і М. Вакалюк, — наше славне тріо відспівали пісню „Рушничок". Опісля пані М. Ґошко відчитала кілька інтересних нарисів з історії української літератури. Поему Лесі Українки „Поет під час облоги" рецитувала О. Сацевич. Кінцеве слово сказала пані Л. Кут, голова відділу.

Після програми був поданий чай і присутні ще довго обмінювалися між собою думками. Зібрано під час чаю 15 дол. на пресовий фонд „Променя".

Культурно-осв. комітет

Єлисавета Анна Дорофій

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Закінчила курс журналістики

Панна Єлисавета Анна Дорофій отримала в Карлетонському університеті в Оттаві під час осінного випуску студентів — 1-го листопада ц. р., степень бакалявра журналістичних наук.

Панна Дорофій є дочкою панства Миколи й Аспазії Дорофіїв з Оттави. Родилася й ходила до школи в Оттаві, отримавши диплому з середньої школи в Ґлїб Колліджіейт, вона почала студії в Карлентонському університеті осінню 1960 р.

Під час своїх студій в університеті панна Єлисавета брала активну участь в студентському житті університету. Вона дописувала до студентського журналу, була представницею від відділу журналістики до Студентських Репрезентативних Зборів; отримала золоту медаль за свою працю в Крімзон Кій Товаристві, а також була співредакторкою студентських календарів. У вільних хвилинах любила писати короткі оповідання, їздити верхом на коні, плавати та їздити на лещатах.

Від травня ц. р. панна Дорофій є асистенткою у бюрі Публичних Зв'язків та бюрі Студентських Зв'язків та буде цю працю й набудуче продовжувати.

Під час весняного випуску студентів, Карлетонський університет закінчив і старший син панства Дорофіїв — Іван, отримавши степень бакалявра журналістики, маючи попередньо степень Б.А. з одного американського університету. Від травня ц. р. п. Іван Дорофій працює у відділі продажі Інтернаціональної Палп енд Пийпер Компанії в Монтреалі.

Панство Микола й Аспазія Дорофії є членами Української Православної Церкви в Оттаві.

Приятель

СВЯТО В ЧЕСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Відділ ім. Кн. Ольги в Лондоні улаштував 100-ті роковини народин О. Кобилянської. Свято відбулось 23 листопада 1963 р.

Святочности надавав удекорова-

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА ПРОВ. З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК

в Манітобі 9-го листопада 1963 р.

Ввиду сучасних труднощів українських батьків у національно-громадському вихованні дітей — насамперед дома і шукаючи нових способів та метод у виховальній праці, цей з'їзд Союзу Українок у Вінніпегу, щиро вітає проекти виховної порадні педагога Тоні Горохович, яка буде вести цю працю через журнал „Промінь": з'їзд поручує свому членству студіювати ті проекти, а зарядом відділів поручує організувати дискусійні вечорі та давати з них звідомлення до журнала; з'їзд уважає, що одним з найбільших завдань нашої організації в цю пору є звернути найбільшу увагу на виховну працю, даючи поради матерям у їх важливій праці дома, в організуванні дитячих садочків, в організації українських шкіл та в організації Молодших відділів СУМК.

У звязку з надходячим 100-літтям Канади і, заслухавши доповідь членки Синтеніял Сивпозіюм Комітету пані Ольги Войценко про відбуту конференцію у Вінніпегу та згідно з проектами і плянами центральної управи Союзу Українок Канади, це з'їзд уважає, що наша організація в цілому, цей надходячий памятний рік повинна відзначити якоюсь видною тривалою памяткою; з'їзд поручує центральній управі Союзу Українок Канади такий плян завчасу опрацювати і, щоб в рік століття Канади, який припадає 1967 р., він був на укінченні.

Провінціяльний з'їзд Союзу Українок в Манітобі складає ґратуляції переможцям у кампанії за новими передплатниками „Променя" — паням: Марці Синіцькій від відділу ім. Кн. Ольги при Соборі св. Покрови — перша нагорода і пані Анні Вишневецькій від відділу ім. Л. Українки при Катедрі Преєв. Трійці — обі з Вінніпегу; з'їзд висловлює признання п-ві Василеві Перепелюкові за його працю у придбані поважного числа передплатників у різних частинах Канади.

ний творами письменниці стіл. Пані В. Калюжна, голова т-ва у своїм вступнім слові зясувала ціль свята. Цінний своїм змістом реферат про життя і творчість Кобилянської виголосила добр. Дебрин. Уривки творів письменниці прочитала пані Н. Кузьменко, яка своїм прекрасним художнім читанням зворушувала присутніх. Жіночий хор під керівництвом Всеч. о. М. Дебрина проспівав дві пісні.

Кінцеве слово сказала пані Калюжна, оцінивши виступи учасників програми. Проведено збірку на закупно творів О. Кобилянської до бібліотеки т-ва. Зокрема зложили на прес. фонд „Променя" з нагоди 100-тих роковин Кобилянської землячки письменниці з Буковини по 2 дол. кожна — добр. К. Дебрин, пані Е. Слюсар, пані Щабловська до яких прилучилась пані С. Степанюк — разом 8 дол. **С. С-к.**

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

Вінніпег, Ман.

Заходами відділу ім. Ольги Кобилянської при церкві св. Михаїла відбувся 17 листопада 1963 р. святочний концерт в память двох визначних жінок України — 100-ліття народження Ольги Кобилянської і 50-ліття смерті Лесі Українки.

Концертову програму відкрила голова жіночого т-ва пані Вікторія Горяк, прочитавши поезію о. Костюка".

Святочний реферат відчитала пані Раїса Супрун, секретарка відділу. Концерт складався з деклямацій, хорових виступів під диригентурою пана Рекрута і сольоспіву.

Деклямували: М. Паламарчук — „Скрізь плач", Агафія Присяжнюк — „Україна", панна Севереннко — вірш про Кн. Ольгу, Гануся Масло — „На зеленому горбочку". Дитячий хор проспівав — „Царю Небесний", „Гей на горі" при акомпаніяменті Христі М. Сасс. „Ой не світи місяченьку" і „Ой під гаєм зеленькім відспівала добр. С. Сасс. Хор під управою п. Рекрута відспівав три пісні — „Шумить гуде дібровонька" і „Сповнилась мрія" — Гайворонського та „Птичий хор" з сольом Тараса Боянівського. Фортепіянове сольо „Рапсодія" Ф. Ліста відограла Х. М. Сасс.

Кінцеве слово сказала пані Д. Терновецька. Свято закінчено співом українського і канадійського гимнів.

НЕВЯНУЧІ КВІТИ

З приводу роковин смерти в память моєї матері (свекрухи) Параскевії Процишин, Донвел, Саск.

Невянучими квітами живе в моїм серці память про неї. В роковини її смерти складаю їх, цих кілька сердечних слів її памяті. Була я сиротою і прийняла її за рідну й як рідна була вона для мене.

Відійшла вона у вічність минулого року в січні 21-го, 1963. у Йорктоні, проживши 83 роки. Як піонерка в Канаді працювала тяжко, а тимбільше, що виховала десятеро дітей. З переїздом з фарми у Донвел до Йорктону стала членкою церкви і жін. тов.

Коли мала трошки більше часу, постановила навчитись читати по українськи, хоч мала тоді 67 років і своє бажання осягнула. Яка вона була рада, коли читала першу читанку „Маруся" своїм онукам, а Біблію читала кожного дня. Тому, коли чую як багато молодих матерів українок кажуть, що не знають читати по своєму, або не мають як навчитись, стає мені перед очима ця скромна матір, яка у такім віці досягнула своєї постанови.

Не словами, але ділами вона показувала дорогу. Жертвуючи щедро, і точно ідучи до церкви, збори громадські імпрези. Навіть останнього дня, коли захворіла смертельно, збиралась на збори жін. т-ва.

Її останніх слів до мене я ніколи не забуду. Вони були скромні і повні доброти: поцілувавши мене сказала: „Бувай здорова. Дай Боже, щоб ти мала потіху зі своїх дітей". Скільки в тих словах глибокого змісту.

На невянучий вінок засилаю 5 дол. на прес фонд „Променя" і бажаю, щоб усі читачі мали з нього таке задоволення як мала наша мама.

Петруся Процишин

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

Мензі, Ман.

Дня 4-го грудня, відділ С.У.К. ім. Лесі Українки в Мензі відсвяткував вечерок в память Лесі Українки і Ольги Кобилянської, в домі панства Славка і Мірти Друль.

Голова Ю. Друль відчитала реферат про життя і творчість Лесі Українки, а пані Р. Пелешок відчитала реферат про життя писменниці Ольги Кобилянської. Із згаданих рефератів присутні много скористали, довідавшись, який великий шлях промостили до кращого „завтра" для свого українського народу Ольга Кобилянська, як писменниця, і Леся Українка, як поетеса.

По скінченню рефератів відспівано „Боже Великий Єдиний". Відтак приготовила пані Друль перекусу. По перекусці зібрано 9 дол., котрі призначено на Колегію св. Андрея 5 дол., на „Промінь" 2 дол. і на „Український Голос" 2 дол. прес. фонд. Закінчено вечерок піснею „Де згода в родині".

Розалія Пелешок, секр. відділу

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ ПІОНЕРІВ

Келгари, Алта.

В неділю 17-го листоп. 1963 р. після Служби Божої, жін. т-во ім. О. Басарабової улаштувало гостинне прийняття — обід для старших віком понад 70 років громадян — членів громади Греко-Православної Церкви св. Володимира. На цей обід були запрошені всі вірні, що були того дня в церкві.

Господарем свята був голова громади п. Кобильник. Молитву перед обідом провів Всеч. о. Фик, настоятель і однохвилевою мовчанкою вшановано память тих, що відійшли у вічність і прочитано їх імена.

По обіді слідували промови і вручення на памятку трираменні хрестки. Відспіванням многоліття для піонерів закінчено програму. З тої нагоди учасники зложили на „Промінь" 8 дол., а 9 дол. на „Український Голос". **Єлена Коваль**

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.
Відділ ім. О. Кобилянської

Заряд жін. т-ва на своїх річних зборах 4 грудня 1963 р. виказав яку гарну працю проробили членки за рік: відбулось 11 місячних зборів. Членки приготовили спільну Різдвяну вечерю, 14 інших обідів і перекусок, і мали два базарі.

В культурно-освітній праці — улаштували концерти — в роковини Шевченка, в День Матері, академію Лесі Українки і Ольги Кобилянської, Свято Книжки, свято Першого Листопада і роковини Ольги Басарабової. Членки навчають в недільній і українській школах за поміччю Всеч. о. Рибалки.

Референтка журнала „Промінь" працювала в кампанії придбання нових передплатників і одержала для відділу першу в провінції нагороду. 25 членок т-ва передплачують „Промінь".

Відділ дав трофей і грошеву нагороду студентові в місцевій школі за найвищу оцінку в науці в 12-ій клясі, дав відділ нагороди дітям в рідній школі за найкращі марки, дарунки дітям на Різдвяний концерт. Комітет відвідував хворих.

Жертви: на церкву $179.30, на Нар. Дім $475.10, на журнал „Промінь" — $54.75.

Приходи т-ва в 1963 р. $1,845.19, остало з попереднього року в касі $1,006.64, Розходи в 1963 р. $1,982.51, в касі остало $869.32.

Заряд т-ва на 1964-тий рік: пані: М. Антонюк — голова, Р. Стрембіцка — заст. голови, М. Паламарек — рек. секретарка, Е. Рошко — касієрка, К. Півовар — кор. секретарка і О. Предій, референтка журнала — А. Шемелюк — реф. фундації — П. Садова. Контрольна комісія — Г. Палилик, Л. Бохан, Филевич. Т-во збагатилось у минулім році двома новими членками.

Т. Тивонюк, уст. секретарка

КАДВОР, САСК.
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори т-ва відбулися 4-го грудня 1963 р. в домі пані Ґ. Тріщук. Присутніх членок було 13. Збори відкрила голова Наталя Котелко молитвою, яка була предсідницею, секретаркою — Софія Котелко.

Діяльність т-ва: За минулий рік відбулось 9 місячних зборів і 2 надзвичайних. Заходами членок т-ва відбулось 2 випродажі печива, 1 писанок і печива, членки приготовили спільне свячене, видали обід на площі Зелений Гай, приготовили 2 бенкети — один для шпиталю, другий для учителів під час конвенції, видали один похоронний обід, 1 перекуску, влаштували базар, де видали обід, вечерю, продаж печива і ручної роботи. Для дітей недільної школи улаштували „вінер ровст" в Зеленім Гаю, та прощальний вечір для Ю. Кіндрачук. Членки помагають в клініці здоров'я. Жертвували на Колегію св. Андрея 50 дол., на церкву $1,149.84, організаційний фонд Союзу 10 дол., сповнили буджет до централі а також дали пожертви на Червоний Хрест, недугу рака. Приготовили дітям шкільного і передшкільного віку подарунки:

З 1962 року осталось в касі $959.67, приходи в 1963 — 1,065.98, розходи в 1963 р. 1,481.47. В касі осталось $544.18.

Заряд т-ва на 1964 р. голова — Ґіня Тріщук, заст. голови — Наталя Котелко, секретарка — Софія Котелко, заст. секр. — Марія Табашнюк, касієрка — Анна Тріщук, старша господиня — Агата Тріщук, господиня до церкви — Паранька Грицюк.

Наталя Котелко, голова
Софія Котелко, секретарка

ВИНИЯРД, САСК.
Відділ Доньки України

Річні збори жін. т-ва відбулися 1-го грудня, 1963 р. в Народнім Домі. Збори відкрила голова пані А. Добровольська. Предсідницею була пані А. Стечишин, секр. пані А. Дверничук.

За рік відбулось 8 місячних зборів, 5 засідань заряду. Діяльність — членки приготовили: обід на храм, осінній базар, 2 бенкети, 3 весіль, пущення, випродаж печива, приготовили 2 похоронні перекуски. Членки т-ва помагали у клініці Червоного Хреста, улаштували свято св. Миколая для дітей, беруть участь у церковнім хорі, відвідували хворих у шпиталі, роспродали 10 книжок в користь журнала „Промінь", відділ брав участь в з'їздах Союзу, Відділ купив до церкви павука та дав жертви $1,073.00, на Народний Дім $177.74, на Інститут п. Могили 25 дол., парафіяльний дім в Шіго — 25 дол., сповнило буджет до централі. Відділ піддержує українську і недільну школу. З 1962 року остало в касі 39 дол., приходи в 1963 р. $1,875.95, розходи $1,761.63, в касі осталось $153.32.

Заряд т-ва на 1964 р. — пані: Антоніна Добровольська — голова, Соня Пилипів — заст. голови, Анна Ріпак — секретарка, Зоря Шевчук — касієрка. Контрольна комісія — Марія Мочульська, Єлисавета Попович, Стефанія Кушнірук. Референтки — Анаст. Стечишин — шпиталь і відв. кворих. Господинь — Катерина Лисак. (Проголошено тільки по одній з референток).

А. Добровольська, голова
А. Дверничук, секретарка

МАЗЕПА, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жін. тов. ім. О. Кобилянської відбулись 4 грудня, 1963 року в домі пані М. Киба. Збори відкрила голова пані Катерина Ягольницька, молитвою „Царю Небесний". Предсідницею була пані Дорис Маковська, секретаркою, пані О. Маковська. Слідували звіти членок заряду. Голова склала щиру подяку всім членкиням за їх кооперацію в товаристві.

Заходами товариства приготовлено 2 концерти: на День Матері і роковини Шевченка. Улаштували: День Подяки, Спільне Свячене в Провідну неділю, приготовили храмовий обід, пущення — осінню вечерю, кількадесятнадцять перекусок, бінго і кілька забав.

В протягу року відбулось 12 місячних зборів в першу середу кожного місяця сходились і читали обіжники, цікаві статті з „Променя". Мали маленьку розігравку і каву або чай.

Під проводом добр. К. Бублик недільна школа відбувається кожної неділі, коли є Богослуження.

Заряд на 1964 рік: голова — Дора Андрусяк, заст. голови — Дорис Маковська, рек. секр. — Ольга Маковська, касієрка — Олеся Ойстрик, фін. секр. — Мілька Киба. Контрольна комісія — Ліна Король і Катерина Корній. Програмовий комітет — Дорис Маковська, Ліна Король, Савеля Король. Господині — Марія Снятинська, Павліна Ойстрик, Настя Ковалишин.

Жіноче товариство желає журналові „Промінь" всього найкращого і доб-

рого успіху на цей рік і надальше, також і його редакторці пані Наталії Когуській.

Фінансовий звіт: з 1962 року осталось в касі $216.31, прихід в 1963 р. $1,662.13, розхід в 1963 р. $1,121.60. В касі осталось $756.84.

Т-во жертвувало на такі цілі: „Український Голос" 5 дол., Колегія св. Андрея у Вінніпегу 25 дол., Інститут П. Могили в Саскатуні 25 дол., Дитяча оселя коло Кристал Лейк — 25 дол., СУМК в Саскатуні 10 дол. та інші дрібні жертви.

Катерина Ягольницька, голова
Ольга Маковська, секретарка

МУСІДОРА, АЛБЕРТА.

Річні збори відбулися у Нар. Домі 4-го грудня 1963. Голова, пані Марія Лизанюк відкрила збори. Молитву провів Всеч. о. А. Хруставка. Відбулося 8 місячних зборів. Тов. вшанувало вечерком 50-ліття смерти Лесі Українки, приготовило обід на храм, День Богородиці і на День Подяки. Давали перекуску як були забави, мали пирогове пущення, купували квіти для хворих членкинь, 4 членкині їздили на з'їзд до Вилінгдону. Дали дарунок для родини Боднар з Бросов (їм усьо погоріло) ходили колядувати на церкву, і виповнили бюджет до централі.

З року 1962 в касі осталось $33.23, приходу на рік 1963 $104.30, розходу $184.03, у касі лишилось $254.50. Заряд на рік 1964: голова — Марія Лизанюк, заст. голови — Елена Ільков, секр. — Катерина Мандрусяк, касієрка — Параска Ільков, господині — Параска Ільков і Елена Лизанюк.

Марія Лизанюк, голова
Катерина Мандрусяк, секр.

КЕМСАК, САСК.
Відділ ім. С. Русової

Річні збори тов. відбулися 2 грудня, 1963 р. Збори почато молитвою та вшануванням померших членок 2 хвилинною мовчанкою.

Товариство нараховує 49 членок, з них 4 нововписані. За рік мали 9 звичайних і 2 надзвичайних зборів. Кожного року членки улаштовують імпрезу на честь наших визначних письменниць і цього року відбули Свято Л. Українки та при цій нагоді зібрали $13.75 на пресовий фонд журнала.

За рік відбулося: Різдвяна і Великодня випродаж домашнього печива, пущення, храмовий обід, спільний обід на День Подяки в Мазепі, весільний обід, поминальний обід, 7 поминальних перекусок, осінний базар, випродаж на фармі та подали перекуску на закінчення шкільного вечора в державній школі. Мали поважні розходи бо членки зосередили увагу на викінчення кухонного приміщення під церквою. Куплено слідуюче: газову кухню, танку до горячої води, посуд до кухні, цебри до резиденції, вислано на фонд з'їздів, бюджет до централі та ін. річі.

З 1962 р. лишилось $76.08, прихід в 1963 р. $2,498.57, розхід в 1963 р. $1,567.31, в касі лишилось $1,007.34. Багато уваги присвячено вихованню наших дітей і наші учительки: пані І. Гладун, М. Франко і С. Сас сумлінно виконують цю важну працю, навчаючи дітей в Недільній школі. Недільна школа нараховує 41 дитину і діти поділені на 3 ґрупи. Під проводом учительок діти улаштували концерт на День Матері, відбули Різдвяний вечерок, брали участь на Свято Л. Українки та на закінчення мали пікник. Парох о. П. Бублик продовжує навчання в українській школі. Добродійний комітет відвідував хворих та висилав картки з нагоди різних оказій. Пані С. Михасів репрезентувала тов. в домі для старших людей. Членки ходили колядувати разом з громадою. Допомагали в розпродажі книжок на королеву і прихід пожертвувано на оселю „Соняшна купіль". Вислали 2 делеґатки на провінціяльний з'їзд.

Сестриці, як і завжди, доглядали за чистотою і порядком в церкві. Підсумовуючи цілорічну працю з задоволенням зазначуємо, що членки в згоді і пошані працювали для добра і успіху нашої організації в повній кооперації з зарядом даної громади.

Заряд на 1964 рік: Голова — Катерина Маґер, заступниця — Стефанія Михасів, секретарка — добр. К. Бублик, заступниця секр. — М. Франко, касієрка — Сильвія Сас. Контрольна комісія: Л. Боднар і Е. Заляпська. Добродійний комітет: Т. Барабаш і М. Барабаш. Комітет господинь під проводом А. Велик. Комітет сестриць під проводом А. Маґера.

К. Маґер, голова
К. Бублик, секретарка

ВІННІПЕҐ, МАН.

Річні збори жін. тов. при Колегії св. Андрея у Вінніпегу відбулися у четвер 5-го грудня у приміщенні Колегії 9 Ст. Джонс.

На рік 1964 слідуючі членки увійшли до заряду: голова — пані Зеновія Харовська, заст. гол. — пані Галя Майба, секр. — панна Леся Кирилюк, касієрка — панна Анна Новосад. Членка екзекутиви — панна Соня Мандзюк, референтки культурно-освітна — пані Оля Скігар, соціяльна — пані Лелія Кийпер, пресова — пані Кароля Романик. Контрольна комісія — пані Іванна Вензел і пані Іванна Тостоварик.

Проєктом на слідуючий рік є умеблювання та набуття церковних речей до каплиці у новій Колегії св. Андрея на площі Манітобського університету. Рішено устроювати різні імпрези, щоб виконати намічену на наступний рік працю.

На знимці Лариса Цимбалюк. Костюмчик сталево-сірого кольору до ігор і забав. Взірець на стороні 31.

Виготовила Ольга Семчук, референтка мистецтва.

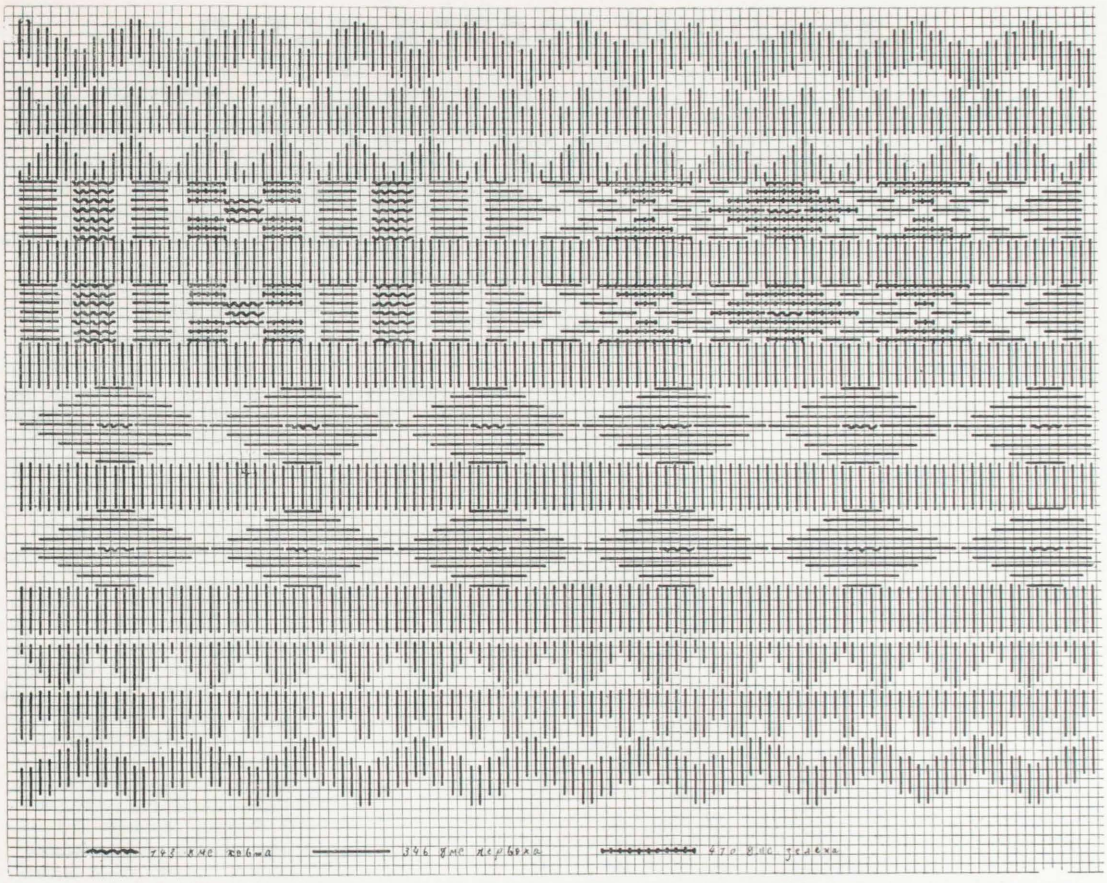

НОВИНКИ ВІДДІЛУ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ У ВОЛЕЇ

Б. К.

Заходом жін. товариства відбулось в парафіяльній залі, пущення і 1,100-літній ювілей, Всесловянських Апостолів Кирила і Методія. Обширну доповідь виголосив Всче. о. П. Блажук. Другу доповідь виголосив пан К. Боярчук, про 975-літній ювілей Хрещення України Русі. Свято відбулось при поважним числі громадян.

Листопадове свято

Заходом жіночого тов. і церковної громади Успенія Пресв. Богородиці у Волей 24-го листоп. відбулася Академія Листопадового Свята в залі канадійських ветеранів у Волей. В святі взяли участь церковний хор і наша молодь, свято відкрив співом, хор „О, Україно". Два ветерани січових стрільців з прапорами українським і канадійським на струнко стояли на боках сцени. Доповідь виголосив Всеч. о. П. Блажук, коротенько пояснив значіння свята листопадового зриву і дав доповідь про книжку, тому що частина цієї програми була призначена для Свята Книжки. Головну промову дав пан Василь Давідяк, ветеран листопадового зриву. Бібліотекар К. Боярчук подав звіт зі стану бібліотеки, що нараховує вартості 700 дол.

Різдвяний концерт на св. Миколая

Заходом жін. товариства і церковної громади у Волей відбувся, Святомиколаївський концерт. Свято відкрила вступним словом голова жін. товариства пані Антонишко. Хор молоді відспівав пять колядок під проводом Всеч. о. Петра Блажука. СУМК чудово виконали сценку вертеп.

Декляматори, гарно вивязались у красномовстві. Сольо на акордіон Д. Крулицький, Р. Бабюк, С. Залубняк. Святочне слово виголосив, всеч. о. П. Блажук. Кінцеве слово виголосила пані Анна Бабюк.

К. Боярчук

ПОДЯКА

За слова приязні й пошани та співчуття в часі моєї тяжкої недуги й за дарунок в день мойого Ангола 24-го листопада управі жін. т-ва ім. Лесі Українки при громаді св. Юрія в Ст. Кетеринс, Онт. на чолі з п. Боднар, членкиням та всім, що причинилися до цього, складаю сердечну подяку.

Дякую також і всьому шляхетному жіноцтву парафії Ст. Кетеринс за християнське відношення до мене, за велику моральну, матеріяльну та щоденну допомогу нам обидвом з отцем (парохом).

При цьому висловлюю найщирішу подяку управі жін. т-ва ім. кн. Ольги м. Лашин, Кве. на чолі з п. Луцишин та членкиням, які через делегатку свою, пані Є. Гелла, надіслали мені дарунок та квіти.

Сердечно дякую багатьом родинам наших бувших парафіян м. Содбурі, які протягом минулого літа по декілька раз відвідали мене.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Паштет з мяса

Канадійські українкі рідко приготовляють паштети, мабуть, тому, що з ними багато праці. Шкода, щоб ця добра страва заникала в нас. Мясо на паштет мусить бути змелене кілька разів, щоб маса була дуже гладка. В Україні були окремі прилади в машинці для паштетів, чого в Канаді нема. Паштети можна робити з ріжного мясива або риби. Подаємо припис паштету з мяса за куховарською книжкою.

½ фунта телячої печінки
½ фунта телятини
½ фунта свинини
½ фунта молодої баранини або курятини
¼ фунта молодої солонини
1 цибуля середньої величини
1 морква середньої величини
1 било селери
1 корінець петрушки
1 бібковий листок
4 зернятка перцю
1 ложка соли
3 скибки хліба
5 яєць
Сіль і перець до смаку.

Печінку намочити в молоці доки не прийде на неї черга. Покраяти все мясиво і солонину на куски і легко підсмажити з дрібкою товщу. Покрити кипячою водою і додати всю городину, коріння і ложку соли. Накрити і тушкувати на легкім вогні приблизно 3 години. Відцідити юшку і вибрати все мясо та солонину. Намочити хліб у воді і добре витиснути. Змолоти мясо, солонину, печінку і хліб разом яких 4 або 5 разів, вживаючи до того мілкого кружка, щоб маса була якнайгладша. Вибивати в масу жовтки, один за одним. Добре вбивати по кожному жовткові. Додати кілька ложок відцідженої юшки. Заправити до смаку сіллю перцем. Вбити білки на тугу піну і легко замішати в масу. Вимастити форму маслом і обсипати пересіяною тертою булкою. Виложити масу в форму. Вложити форму в посудину з кипячою водою і пекти в мірній печі (350) приблизно 50 хвилин. Подавати гарячим або зимним. З цього паштету дуже добра зимна закуска.

Подібним способом можна приготовляти паштет з курки, додаючи таку саму міру телятини, телячої печінки і солонини.

Печена фасоля

4 горнятки білої фасолі (2 фунти)
4 ложечки соли (рівні)
1 невелика цибуля
пів горнятка помідорового „кечап"
5 ложок молясу
1 ложечка сухої муштарди
пів фунта солонини

Фасолю перебрати, виполоскати і намочити наніч. Додати сіль, дрібно покраяну цибулю і якщо потрібно більше води. Накрити і варити до мягкости. Додати покряну солонину й решту складників. Фасоля має бути покрита плином. Якщо вода дуже вивариласа, додати кілько потрібно. Лишити кілька кавальчиків солонини на верху. Накрити й пекти в печі (325 ст.) дві години. Покришку зняти й ще пекти 15 мінут, щоб верх добре зарумянився.

Горіхова лакоминка

½ фунта мігдалів
½ половинок волоських горіхів
1 горнятко цукру
2 білки
½ горнятка масла або маргарини

Спарити мігдали і усунути шкірку. Спражити мігдали і половинки волоських горіхів в мірній печі (325) на блідо румяно. Убити білки на тугу піну, додаючи цукор малими порціями. Додати горіхи і вимішати. Масло розтопити в формі (15" x 10") і на верх наложити горіхову масу. Пекти у мірній печі (325) 30 хвилин, мішаючи масу що 10 хвилин. Горіхи мають покритися маренговою масою, і зарумянитися і втягнути в себе все масло. Горіхи будуть роздроблені.

Медівник пух

½ горнятка жовтого цукру
2 ложки масла
1 горнятко топленого меду
5 яєць
1 горнятко квасної сметани,
2½ горнят кейкової муки (пересіяної, відтак зміреної)
2 ложечки соди до печива
пів ложечки соли
1 ложечка цинамону.

Утерти цукор з маслом до білости. Додати мед і дальше вбивати. Відділити жовтки від білків. Додавати по одному жовткові до маси і за кожним добре вбивати. Муку пересіяти з сухими складниками і додавати по трошки до маси вимішуючи добре. По муці додати по трохи сметани, вимішувати і знова додавати муку і сметану аж доки все не зужиється. На кінці уважно завинути в масу вбиту піну з білків. Не вбивати маси, тільки легко загортати і завивати піну, доки вся рівномірно не розмішається. Від того залежить пухкість медівника. Виложити у вимащену форму і пекти у вільній печі (325 ступнів) одну годину. До печі не заглядати першої пів години.

Сирна начинка до варенників

1 фунт (2 повних горнятка) сухого сира
1 ложечка соли
4 ложки кислої сметани
4 білка

Змолоти сир або перетерти через ситко. Перемішати з сіллю і сметано. Білка вбити на тугу піну і домішати до сира. Поставити в холодільник на один день. Ця начинка мусить бути зроблена день наперед. Зготовлена начинка може постояти декілька днів в холодільнику. Придається теж і до налисників.

Цибуля до мясива

Покраяти кружальцями 5 середньої величини цибуль, додати по ½ ложечки соли і цукру, поперчити, поварити в ⅓ горнятку масла від 5 до 8 хвилин. Порухати і помішати, щоб цибуля роспалася на кружальця, додати ½ горнятка вина (шері). Скоро варити 2 до 3 хвилин. Посипати верх тертим сиром (пармезон).

Турботи далекої подорожі й обслуги в дні неділь та свят були для мене великою розрадою. Це був прявдивий прояв пошани й любови. Вони зворушували мене до глибин серця й полегшували болі знесиленого тіла й душі.

Хай милосердний Господь стократ обдаровує всіх згаданих та й не згаданих) своїми багатими щедротами!

10-го грудня 1963 р.
м. Ст. Кетеринс, Онт.

Добр. С. Чижів

КАМПАНІЯ ТРИВАЛОГО ФОНДУ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ"

ВІДДІЛИ СОЮЗУ, ЯКІ ПРОВЕЛИ В СЕБЕ КАМПАНІЮ ТРИВАЛОГО ФОНДУ ЖУРНАЛА

Успішну кампанію потрудився перевести в себе відділ ім. Л. Українки у Ванкувері. Далі слідують відділи в таких місцевостях — Мирнам, Алта, Форт Вілліям — (відділ Доньки України), Мензі, Ман. Іннісфрі Алберта, Виниярд, Саск.

Відділ у Ванкувері, крім 5-долярової провів вільну збірку, яку поміщуємо під цією:

Відділ ім. Лесі Українки, Венкувер, Б. К. —	$15.00
Пані О. Кіндрачук, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані Л. Митрук, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані М. Савітська, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані И. Пушка, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані Д. Масцюх, Венкувер, Б. К. —	5.00
Панна С. Кіндрачук, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані П. Клюкевич, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані А. Крипс, Венкувер, Б. К. —	5.00
Пані Л. Кут, Бернабі, Б. К. —	5.00

Далі Венкувер — по $2.00 зложили пані: Д. Кук, М. Богдан. По $1.00 — пані: К. Бабійчук, Е. Еленях, М. Вакалюк, О. Козловська, А. Середа, И. Твердун, А. Гуцуляк, Д. Думенко, Н. Р. Рурик, О. Сироїд, М. Шарик, С. Ясенчук, М. Костюк, А. Бойчук, Н. Воробець — Бернабі, Б. К.; по 50 ц. пані: Д. Думенко, М. Шарик, С. Ясенчук.

Пані Анастасія Стечишин, Виниярд —	10.00
Пані Анна Ріпак, Виниярд —	5.00
Пані Соня Пилипів, Виниярд —	5.00
Пані Антося Добровольська, Виниярд —	5.00
Пані С. Кравчук, Давфин, Ман. —	5.00
Відділ ім. Святої Ольги, Етелберт, Ман. —	5.00
Відділ ім. О. Пчілки, Мирнам, Алта. —	15.00
Отець А. Хруставка, Мирнам, Алта. —	5.00
Н. Беднарський, Мирнам, Алта. —	5.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Мазепа, Саск. —	5.00
Відділ ім. Лесі Українки, Мусідора, Алта. —	5.00
Відділ ім. Доньки України, Форт Вілліям, Онт. —	25.00
Відділ ім. О. Басарабової, Торзбі, Алта. —	5.00
Відділ ім. Лесі Українки, Мензі, Ман. —	15.00
Відділ ім. Х. Кононенко, Блейн Лейк, Саск. —	5.00
Відділ ім. Княгині Ольги, Кадворт, Саск. —	5.00

По $3.00 — пані М. Сохацька — Норт Бетлфорд, Саск. Іннісфрі, Алта., П. Кузик $2.00; по $1.00 пані: М. Саїк, Р. Мельник, А. Гордій, Л. Костинюк, А. Кіць, М. Базюк, М. Лучків, Е. Наконечна, М. Ханасик, Е. Напора, М. Богайчук, І. Дроник, Е. Гордій, Р. Стринатка, С. Касіян, Г. Кшик, Г. Головайчук, Г. Хомик, Е. Саїк. Кемсек — С. Дуцишин.

В попереднім числі у виказі — Відділ ім. О. Пчілки в Норт Бетлфорт, Саск. — має бути: Відділ О. Басарабової — Нипавин, Саск. — $5.00

M. Gingera LL.B.

АДВОКАТ, ПОВНОВЛАСНИК і НОТАР

633 Portage Ave., Winnipeg 2

Tel. SP 2 - 0335

Fort Motel Battleford's Newest

Fort Motel Battleford's newest pleasantly located at the junction of highways 5—40—4 West. Spacious grounds fully modern single, double & family units with: Kitchenette, T.V. phones, swimming pool. Adjacent to Esso and restaurant. Reservation accepted by letter or wire. Ph. 937-2651 Battleford, Sask.

FORT LODGE — Under same management Suites rented — yearly, monthly or weekly.

For the "REST" of your life

Stay at the

AUDITORIUM HOTEL

North Battleford, Sask. Phone 445-2456

Elevator service, free parking for guests. Restaurant.

D. G. LUTZAK, Mgr.

$1 GOING VIA VERNON, B.C. $1

This is worth **$1.00** on your accommodation when presented at New 4-Star

ARLINGTON MOTEL

3200 - 43rd Ave.

on 97 Highway 10 Blocks North of City Centre.

Phone: 542-3142

$1 **Owner: P. KINDRACHUK** $1

RELAX MRS. HOUSEWIFE!

Enjoy a visit in our coffee shop while shopping. No need to bake this weekend, just phone or stop in. We'll have a wonderful array of cakes, cookies, pies and pastries.

HARRY'S BAKERY

Phone: 2 - 2343 **Kamsack, Sask.**

P 65A JAN 64
MISKEW MRS P A
10629-81 AVE
EDMONTON ALTA

CANADA

Суспільна Служба потребує ВАШОЇ допомоги

Канада дає вам багато можливостей допомагати тим людям, які потребують суспільної допомоги. Багато ділянок суспільної служби завдячують своє існування допомозі і досвідові людей, які добровільно присвячують свій час та знання для добра других.

ПОСТІЙНО ПОТРІБНО ДОБРОВІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ПРАЦІ В:

- **Шпиталях**
- **Розривкових програмах для молоді**
- **Опіці над дітьми**
- **Керівництві молоддю**
- **Реабілітації інвалідів**
- **Першій допомозі**

та в інших ділячках суспільної служби.

Якщо ви є зацікавлені, або маєте відповідний досвід, вас завжди радо стрінуть в одному з багатьох аґенств, які ви знайдете на жовтих сторінках телєфонної книги під:

"SOCIAL SERVICE ORGANIZATIONS"

ДОБРИЙ громадянин той, хто помагає іншим!

ҐІ ФЕВРО,
Міністер Громадянства та Іміґрації